

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Veronika Khaustova

Siili Solutions Oyj:n tilinpäätösanalyysi

Siili Solutions Oyj:n näkymät tulevaisuudessa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Lokakuu 2019

Tekijä Otsikko	Veronika Khaustova Siili Solutions Oyj:n tilinpäätösanalyysi Siili Solutions Oyj:n näkymät tulevaisuudessa
Sivumäärä Aika	41 sivua + 2 liitettä Lokakuu 2019
Tutkinto	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Raija Olkkola
Siili Solutions on yksi johtavista tietotekniikka-alan yrityksistä Suomessa. Yrityksen pääasiallinen erikoistuminen on tietojärjestelmien suunnittelu ja valmistus. Tietotekniikkateollisuuden jatkuva kasvu ja uudet haasteet saavat kilpailijat etsimään uusia teknologisia ratkaisuja ja uusia taloudellisesti viisaita tapoja liiketoiminnan johtamiseen. Tiukassa kilpailussa yrityksen on kiinnitettävä huomiota sisäisiin signaaleihin yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Siili Solutions on menestyvä ja vakaa yritys, mutta tästä huolimatta vuonna 2018 sen kannattavuus osoitti laskun merkkejä. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Siili Solutionsin taloudellinen tilanne vuosina 2015–2018. Tutkimus toteutettiin laadullisena tapaustutkimuksena: trendianalyysillä ja tunnusluku-analyysillä. Siili Solutions-konsernin IFRS-tilinpäätöksestä laskettuja tunnuslukuja verrattiin alan tärkeimpien kilpailijoiden keskiarvoihin ja tunnuslukujen muutosten syitä tutkittiin. Tutkimuksen tiedot kerättiin Siili Solutions Oyj:n vuosikertomuksista vuosilta 2015–2018 ja niitä käytettiin tunnuslukulaskelmissa. Saatuja tunnuslukuja käytettiin tilinpäätösanalyysissä. Tutkimuksessa tutkittiin erilaisia tilastotietoja. Viitekehys sisältää ammattikirjallisuuden IFRS-tilinpäätöksestä ja taloudellisen analyysin. Tutkimuksesta kävi ilmi, että yhtiön kannattavuuden merkittävä negatiivinen muutos vuonna 2018 johtui pääasiallisesti suurista investoinneista ja yritysostoista, organisaation muutoksesta, kuten uusien kansainvälisten toimistojen avaamisesta. Voidaan todeta, että kannattavuuden lasku oli tilapäinen ja se parani vuoden 2019 alussa. Yhtiön vakavaraisuus pysyi vahvana koko tarkasteluperiodilla. Yhtiöllä on hyvä maksuvalmius ja vakaa liikevaihdon kasvu koko ajanjaksolla 2015–2018. Siili Solutions Oyj:n tulevaisuus näyttää optimistiselta. Tietotekniikkateollisuuden kokonaisliikevaihto Suomessa kasvoi viime vuonna 2018. Toimenpiteet yhtiön kannattavuuden parantamiseksi on toteutettu vuoden 2018 jälkeen. Vuoden 2019 strategiset suunnitelmat suunniteltujen tulojen ja taloudellisen tuloksen pitämiseksi näyttävät toteutuvan. Yritysten uudelleenorganisointi on edelleen prosessissa, ja sillä on jo positiivisia vaikutuksia. Yrityksen tekemät investoinnit voivat avata uusia markkinoita. Siten voidaan päätellä, että yhtiön taloudellinen asema on vakaa ja mahdollisesti jatkaa vahvistumistaan.	
Avainsanat	tilinpäätösanalyysi, IFRS-tilinpäätös, Siili Solutions Oyj

Author Title	Veronika Khaustova Siili Solutions Plc's Financial Statement Analysis Siili Solutions Plc's future prospects
Number of Pages Date	41 pages + 2 appendices October 2019
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Raija Olkkola, Senior Lecturer
Siili Solutions is one of the leading companies in the information technology sector in Finland. The main specialization of the company is information systems design and manufacturing. Constant growth of the information technology industry and new challenges make the competitors search for new technological solutions and new economically wise ways to run their business. Alongside tight competition companies must pay attention to their internal signals of economic development. Siili Solutions is a successful and stable company, but, interestingly, in the year 2018 its profitability has shown signs of decline. The purpose of this study was to determine the economic situation of the Siili Solutions in years 2015–2018. The study was executed as a qualitative case-study. It was executed by the methods of analysis of trends and financial ratios. The ratios' values were compared to the average values of the main industry competitors and the causes of the changes were studied. The data for the study were collected from Siili Solutions Oyj's annual reports between 2015 and 2018 and used in calculations to obtain economic indicators. Obtained indicators were then used in the financial analysis. Various statistical data was investigated during the research. The frame of references includes professional literature about IFRS financial statements and financial analysis. The study revealed that the substantial negative change in profitability of the company in year 2018 was mainly due to large investments and acquisitions, organizational changes such as opening new international offices. Thus, it can be considered to be a temporal decline in profitability, and the situation improved in the beginning of year 2019. Company's solvency remained strong during the whole reviewed period. The company has a good liquidity and stable growth in revenue during the whole period 2015–2018. The future of Siili Solutions Oyj looks optimistic. The total revenue of information technology industry in Finland grew last year, 2018. Actions to increase profitably of the company have been made after year 2018. Strategic plans for the year 2019 to keep up the planned revenue and financial result seem to be fulfilled. The company's reorganization is still in progress and already shows positive effects. The investments made by the company can open new markets. Thus, it can be concluded that the financial position of the company is stable and possibly continues to strengthen.	
Keywords	Financial statement analysis, IFRS financial statement, Siili Solutions Plc

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn aihe ja tavoitteet	1
1.2	Tutkimusongelma ja tutkimusmenetelmä	1
1.3	Opinnäytetyön rakenne ja lähdeaineisto	2
1.4	Siili Solutions Oyj yrityksenä	3
2	Tilinpäätös	4
2.1	IFRS-tilinpäätös	4
2.2	Tuloslaskelma	5
2.3	Tase	5
2.4	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	6
2.5	Rahavirtalaskelma	6
2.6	Liitetiedot	7
2.7	Konsernitilinpäätös	8
2.8	Toimintakertomus	10
2.9	Vuosikertomus	11
3	Tilinpäätösanalyysi	11
3.1	Tilinpäätösanalyysi	11
3.2	Tilinpäätöksen oikaiseminen	14
4	Case-tutkimus: Siili Solutions Oyj:n tilinpäätösanalyysi vuosilta 2015–2018	15
4.1	Tuloslaskelman trendianalyysi	15
4.2	Taseen trendianalyysi	16
4.3	Tunnuslukujen analysointi	18
4.4	Kasvu	18
4.5	Kannattavuus	21
4.5.1	Käyttökateprosentti	22
4.5.2	Liiketulos	24
4.5.3	Nettotulos	26
4.5.4	Sijoitetun pääoman tuotto (ROI, Return on Investments)	27
4.5.5	Oman pääoman tuotto (ROE, Return on Equity)	29
4.6	Vakavaraisuus	32
4.6.1	Omavaraisuusaste	32
4.6.2	Gearing eli nettovelkaantumisaste	34
4.7	Maksuvalmius	35

4.8	Taloudellinen kehitys vuoden 2019 ensimmäisellä puoliskolla	36
5	Tutkimustulokset ja johtopäätökset	37
5.1	Yhteenveto	37
5.2	Tulevaisuudennäkymät	37
5.3	Siili Solutionsin taloustilanteen arviointi vuosina 2015–2018	38
5.4	Tutkimuksen arviointi	40
	Lähteet	42
	Liitteet	
	Liite 1. Siili Solutions-konsernin oikaistut tuloslaskelmat vuosilta 2015–2018	
	Liite 2. Siili Solutions-konsernin taseet vuosilta 2015–2018	

1 Johdanto

1.1 Työn aihe ja tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia ja analysoida Siili Solutions Oyj:n taloudellista tilannetta neljältä peräkkäiseltä tilikaudelta, ja tehdä se mahdollisimman syvällä tasolla, jotta voisin vahvistaa omaa ammattitaitoani. Tavoitteena on selvittää kohdeyrityksen taloudellinen tilanne ja taloudellinen kehitys tunnuslukuja analysoimalla.

Olen kiinnostunut aiheesta, koska tilinpäätöksen lukujen analysoimisen lisäksi haluan selvittää, miten suomalainen digitalisaation edelläkävijä ja muut ohjelmistoja kehittävät teknologia-alan yritykset toteuttavat liiketoimintaa, ja millaista kehitystä niiltä odotetaan tulevaisuudessa. Taloushallinto myös sähköistyy ja kilpailu kiristyy suurimpien yritysten välillä, joten on hyvin mielenkiintoista analysoida nykyistä tilannetta. Hyvä esimerkki on suomalainen, menestynyt ohjelmistoalan yritys, Siili Solutions Oyj, joka kehittää asiakkaidensa liiketoimintaa tulevaisuuden maailmaa silmällä pitäen.

Yrityksen taloutta analysoimalla voidaan osoittaa trendejä yrityksen talouden kehityksessä tulevaisuudessa. Suurin osa taloushallinnosta on jo tietokoneistettu ja kirjanpito siirtyy yhä enemmän pois vanhoista paperisista käytännöistä. Tämä trendi tulee varmasti jatkumaan. Sijoittajan näkökulmasta Siili Solutions tarjoaa mahdollisuuden sijoittaa nykyaikaiseen ja kehittyvään yritykseen, joka on lisäksi alallaan merkittävä Suomessa. Siilin tapauksessa on mielenkiintoista selvittää Siilin tulevaisuuden näkymiä. Siilin liikevaihto on kasvanut tasaisesti ja kannattavuus on ollut hyvä. Mutta kun toimitusjohtajana vuodesta 2010 työskennellyt Seppo Kuula lähti yhtiöstä vuoden 2017 lopussa, Siilin kannattavuus seuraavana vuonna heikkeni eikä Siili saavuttanutkaan tavoitteitaan. Talousuutisoinnissa Siilin strategiaa ja tulevaisuudennäkymiä kyseenalaistettiin. Haluan selvittää, pystyykö Siili jatkamaan menestyksestä liiketoimintaansa aiempaan tapaan, vai onko vuoden 2018 tilinpäätös signaali jostain vakavammasta yhtiön toiminnassa.

1.2 Tutkimusongelma ja tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on tutkimustyyppinen. Opinnäytetyöni on case-tutkimus eli tapaus-tutkimus. Case-tutkimuksen tyypillinen piirre on tutkimusongelmien moninaisuus ja mo-

niulottuvaisuus. Siksi tutkimusongelman ratkaisemiseksi tarvitaan useampaa tutkimusmenetelmää. Case-tutkimuksessa tapahtuu syvälinen tutkimusilmiön ymmärtäminen. (Kananen 2013, 56–57.)

Opinnäytetyö edustaa kvalitatiivista (laadullista) tutkimusmenetelmää ja aineisto koostuu Siili Solutions Oyj:n vuosien 2015–2018 vuosikertomuksista ja muista julkisista Siili Solutions Oyj:tä koskevista tiedoista. Teoriaosuudessa käsitellään taustatiedon keräämistä ja tilinpäätösanalyysiä. Tutkimusongelmana on selvittää Siilin Solutionsin taloudellinen tilanne vuosina 2015–2018. Tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Millainen oli kasvu, kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius vuosina 2015–2018?
- Millainen oli tilanne ohjearvoihin ja toimialaan sekä tarvittaessa toimialan kilpailijoihin verrattuna?

Vertailu toimialan kilpailijoihin tehdään koskien muutamia tärkeimpiä tunnuslukuja, kuten liiketulosprosentti, sijoitetun pääomatuotto prosentti ja oman pääoman tuotto prosentti. Nämä tunnusluvut ovat erityisen tärkeitä sijoittajan näkökulmasta. Tutkimustulosten ja toimialan ennusteiden pohjalla saadaan johtopäätökset kohdeyrityksen liiketoiminnasta. Oppinäytetyössä käytetään kvalitatiivista tutkimusotetta.

Kvalitatiivinen (laadullinen) tutkimus antaa mahdollisuuden tutkittavan ilmiön syvälliseen ymmärtämiseen ja syvälliseen ja täyteläiseen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen. Laadullisessa tutkimuksessa ei mahdollistakaan etukäteen rajoittaa kuinka paljon tietoa kerätään. Aineistoa on riittävä määrä silloin kun tutkimusongelma ratkeaa ja tutkimuksen ilmiö on hyvin ymmärretty. (Kananen 2014, 18–19.)

1.3 Opinnäytetyön rakenne ja lähdeaineisto

Johdannossa kuvaillaan aluksi kohdeyritys. Teoriaosuudessa käydään läpi teoreettinen tilinpäätösanalyysin pohja ja taloushallinnon käsitteitä, joita hyödynnetään seuraavassa toteutusvaiheen osiossa. Lisäksi käsitellään tilinpäätöksen perusteet ja käsitteet sekä tilinpäätöksen sisältö. Teoreettisessa viitekehysessä käsitellen nimenomaan IFRS-tilinpäätöstä, tilinpäätösanalyysiä sekä tunnuslukuja, ja käytän lähdeaineistona IFRS-tilinpäätökseen liittyvää ammattikirjallisuutta.

Tutkimus suoritetaan tilinpäätösanalyysin avulla ja tulevaisuuden näkymiä käsitellään erikseen. Toteutusvaiheessa avataan laajemmin Siiliä yrityksenä, tehdään varsinainen yrityksen analyysi, käsitellään ja analysoidaan yrityksen tunnusluvut, sekä vertaillaan Siiliä toimialan tärkeimpiin kilpailijoihin. Tarkoitus on analysoida vuosikertomusta ja ennustaa taloudellista kehitystä seuraaville vuosille. Vuosikertomukset ovat saatavilla yrityksen Internetsivuilla, ja viitekehyksenä käytetään ammattikirjallisuutta.

Siili Solutionsin Internetsivut ovat tärkein tiedon lähde, koska Siili Solutions on pörssiyritys ja se laatii virallisia ja vahvistettuja taloudellisia tiedotteita toiminnastaan, kuten tilinpäätös- ja vuosikertomuksensa, ja julkaisee ne nettisivuillaan. Aioin käydä läpi lisäksi ohjelmistoalaan liittyviä tilastotietoja ja julkaisuja, sekä muun muassa Kauppalehden ja Talouselämä-lehden artikkeleita.

1.4 Siili Solutions Oyj yrityksenä

Siili Solutions Oyj on Helsingin pörssissä noteerattu yritys. Yhtiö on perustettu vuonna 2005. Siili-konserni muodostuu emoyhtiöstä Siili Solutions Oyj:stä ja sen tytäryhtiöistä. Tytäryhtiöt sijaitsevat Suomessa, Puolassa, Saksassa ja Yhdysvalloissa. (Vuosikertomus 2018.)

Siili Solutions on suomalainen ohjelmistojärjestelmien kehityspalveluita tarjoava yhtiö, joka tuottaa koko tietojärjestelmän kattavia it-asiantuntijapalveluita julkishallinnolle, pankkeille, mediatoimialalle ja teollisuudelle. Vuosikertomuksen mukaan asiakkaita ovat muun muassa KONE, Veikkaus, Maanmittauslaitos sekä OP. Siili Solutions-konsernin palveluksessa oli vuonna 2018 keskimäärin 630 henkilöä. (Vuosikertomus 2018.)

Vuonna 2018 Siili Solutionsin liikevaihto oli 70,38 miljoona euroa. Siili Solutions on siis toiminut markkinoilla jo pitkään ja sillä on merkittävä liikevaihto. Siilin strategia on kasvaa markkinoita nopeammin, esimerkiksi yritysostojen avulla. Lisäksi Siili on tehnyt suuria investointeja autoliiketoiminnan kasvattamiseen ulkomailla. Tavoitteena on ollut vahvistaa Siilin asemaa autoteollisuuden kansainvälisenä kumppanina. Siilin visio on olla vuonna 2020 tunnettu moderni, innovatiivinen ja tehokas ohjelmistointegraattori Euroopassa. (Vuosikertomus 2018.)

2 Tilinpäätös

2.1 IFRS-tilinpäätös

Siili Solutionsin tilinpäätös on laadittu IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaan. Erilaisten normistojen määrä on vähentynyt tilinpäätösnormistojen kansainvälisen harmonisoinnin johdosta, ja Euroopassa sekä monessa muussa maassa pörssiyritykset laativat konsernitilinpäätöksensä kansainvälisen IFRS-normiston mukaisesti (Kallunki 2014, 23).

IFRS-normiston viitekehys käsittää yleiset periaatteet, joita pitää noudattaa tilinpäätöksen laatimisessa. IFRS-normiston mukaan tilinpäätös on pakko laatia suoriteperusteisesti (accrual basis) ja sitä laadittaessa on noudatettava jatkuvuuden periaatetta (going concern). Suoriteperusteisuus tarkoittaa, että liiketapahtumat rekisteröidään, kun ne toteutuvat, eikä esimerkiksi silloin, kun niihin liittyviä rahavaroja siirretään. (Kallunki 2014, 28.)

IFRS-normiston viitekehys määrittää tilinpäätöksen neljä laadullista ominaisuutta, jonka mukaista tilinpäätösinformaation tulisi olla: ymmärrettävää, merkityksellistä, luotettavaa sekä vertailukelpoista. Näiden ominaisuuden lisäksi tiedon täytyy olla luotettavasti esitettyä (faithful representation) sekä laadittu varovaisuuden periaatetta (prudence), olennaisuutta (materiality) ja sisältöpainotteisuutta (substance over form) noudattaen. (Kallunki & Lantto & Sahlström 2008, 21.)

IFRS-tilinpäätöksen yleistä esittämistä koskevat vaatimukset sisältyvät IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardiin. Standardin tarkoituksena on esittää tilinpäätöksen esittämisen perusteet ja vahvistaa todeksi tilinpäätösten vertailtavuus eri tilikausien ja eri yritysten välillä. IFRS-tilinpäätös koostuu taseesta, tuloslaskelmasta, oman pääoman muutoslaskelmasta, rahavirtalaskelmasta ja liitetiedoista. (Kallunki ym. 2008, 23.) Seuraavaksi käsitellään IFRS-tilinpäätöksen tärkeimmät osat: tuloslaskelma, tase, laskelma oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelma, sekä liitetiedot.

2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmasta selviää yrityksen tilikauden toiminnan tulos. Laskelmassa tulee olla kaikki kauden aikana kirjatut tuotot ja kulut, joiden erotuksena saadaan tilikauden tulos. (Kallunki 2014, 31.)

Vuonna 2009 tehtiin muutos IFRS-standardiin, jonka tavoite on parantaa tietoa oman pääoman muutoksista. Muutoksessa esitetty niin sanottu laaja laskelma perustuu ajatukseen, että tilikauden tulos ei tarkoita pelkästään toiminnan perusteella laskettua tuloa, vaan se sisältää myös ne omaan pääomaan vaikuttavat kohdat, jotka syntyvät taseen varojen ja velkojen arvostusmuutoksista. (Salmi 2012, 110.)

Laajaan tuloslaskelmaan kuuluvat kaikki oman pääoman muutokset, joiden taustalla ei ole yrityksen ja sen omistajien väliset liiketoimet. Se esitellään joko yhtenä laskelmana tai kahtena erillisenä laskelmana (Kallunki 2014, 31–32). Siili Solutions esittää omassa konsernitilinpäätöksessään konsernin tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman. Siili Solutions on valinnut laajan tuloslaskelmansa raportoinnin kahtena erillisenä laskelmana.

Ensimmäinen laskelma näyttää, miten tilikauden voitto muodostuu tuottojen ja kulujen erotuksena. Tämä laskelma esittää, miten tilikauden voitto jakautuu emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille (vähemmistölle) ja mikä on osakekohmainen tulos. Toinen laskelma osoittaa tilikauden laajan tuloksen. Tämä laskelma muodostetaan ottamalla ensimmäisestä laskelmasta saatu tilikauden voitto, josta vähennetään ja johon lisätään muut laajan tuloslaskelmat erät. Lisäksi esitetään, miten laaja tulos jakautuu emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille. (Kallunki 2014, 34.)

2.3 Tase

Tase kuvaa yrityksen varallisuutta. Se kertoo tilinpäätöksen analysoijalle mahdollisimman oikeanlaisen näkymän yrityksen varallisuusasemasta. IFRS:n mukaisessa tilinpäätöksessä tulee näkyviin useammin enemmän eriä kuin suomalaisen normiston mukaisessa tilinpäätöksessä. Useat tase-erät on arvostettava käypään arvoon, tai on mahdollista arvostaa ne käypään arvoon. IFRS-tilinpäätöksen taseen vähimmäiserät on määritetty IAS 1-standardissa. (Kallunki 2014, 37.)

Suomalaisessa normistossa taseen varat on jaettava pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. IFRS poikkeaa tästä: varat ja velat voidaan esittää joko likvidisyysjärjestyksessä tai ne jaotellaan lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin ja velkoihin. Jaottelun päättää yritys itse toimintansa luonteen perusteella. (Salmi 2012, 99; Kallunki ym. 2008, 25–26.)

2.4 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

IFRS-tilinpäätöksen oman pääoman muutoslaskelma paljastaa, kuinka paljon yrityksen oman pääoman määrä on muuttunut tilikauden aikana ja mistä syystä. Varsinkin omistajan näkökulmasta oman pääoman arvonnousu on merkittävä tieto. Oman pääoman muutoksen syyt näkyvät hyvin oman pääoman muutoslaskelmasta tilinpäätöksen analysoijalle; nimenomaan kuinka suuri osa yrityksen jakamasta voitosta (osingoista) tulee kyseisen tilikauden voitosta ja minkä verran on mahdollisesti jaettu aikaisempien vuosien kertyneistä voittovaroista. Esimerkiksi jos osingonjaon määrä on selvästi suurempi kuin tilikauden voitto, eli osinkoja on jaettu edellisten tilikausien voitosta, osingonjakoa voidaan pienentää tulevina vuosina, elleivät voitot kasva selvästi. (Kallunki 2014, 44–46.)

Omien osakkeiden myynnistä eli liikkeeseen laskusta ei voi merkitä voittoa tai tappiota tuloslaskelmaan. Sen sijaan omien osakkeiden osto pitää merkitä oman pääoman vähennyksenä. Saatu rahavara merkitään oman pääoman muutoksena. (Salmi 2012, 105.)

Yrityksen oman pääoman muutokset kuvaavat nettovarallisuuden muutosta kauden aikana IAS 1 -standardin mukaan. Tilikauden voitto tai tappio ja kaikki suoraan taseen oman pääoman muutoksiksi kirjattavat erät on otettu huomioon tilinpäätöksen laskelmassa oman pääoman muutoksista. IFRS:n mukaan laskelmassa oman pääoman muutoksista voidaan suoraan merkitä omaan pääomaan voitot ja tappiot.

2.5 Rahavirtalaskelma

Rahavirtalaskelman avulla voidaan saada tietoa, miten yhtiö kerryttää rahavaroja, sekä tietoa yrityksen rahavarojen käytöstä (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 38). Rahavirtalaskelmassa suoriteperusteisen kirjanpidon jaksotusten sijaan käsitellään liiketapahtumat maksuperusteisesti, eli huomioidaan pelkästään rahavarioihin vaikuttavat liiketapahtumat. Lopputuloksena saadaan rahavarojen nettomuutos tilikauden aikana. (Kallunki 2014, 47.)

Rahavirtalaskelman tarkoituksena on antaa perusta yhtiön kehityksen arviointiin. Laskelman avulla voidaan arvioida

- a) yhtiön nettovarallisuuden muutoksia
- b) rahoitusrakennetta (maksuvalmius ja vakavaraisuus)
- c) kykyä vaikuttaa rahavirtojen määrään ja ajoittumiseen tarkoituksena sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja mahdollisuuksiin. (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 38.)

IFRS jakaa rahavirrat rahavirtalaskelmassa kolmeen osaan: liiketoiminnan rahavirtoihin, investointien rahavirtoihin ja rahoituksen rahavirtoihin (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 39). IAS 7 sallii yrityksen esittää liiketoiminnan rahavirrat sekä suoran että epäsuoran esittämistavan perustella. Epäsuoran esittämistavan lähtökohtana on kauden voitto tai tappio. Sitä oikaistaan liiketapahtumilla, joihin ei liity maksutapahtumaa, esimerkiksi aikaisempien tai tulevien kausien liiketoimintaan kuuluvien maksujen jaksoituksilla sekä investointeihin tuotto- ja kuluerillä tai rahoituksen tuotto- ja kuluerillä. (IFRS käytännön käsikirja 2013, 27.) Siili Solutionsin rahavirtalaskelma esitetään epäsuoralla esittämistavalla.

2.6 Liitetiedot

IFRS-tilinpäätöksessä liitetietojen merkitys korostuu, koska IFRS vaatii esittämään enemmän tärkeää arvioihin perustuvaa informaatiota kuin suomalaisen normisto vaatii. Arvioiden taustalla olevat tekijät on myös selvitettävä liitetiedostoissa. Tästä syystä liitetiedot ovat IFRS-tilinpäätöksessä tärkeä informaation lähde. (Kallunki & Lantto & Sahlström 2008, 41.)

IAS 1:n perusteella liitetiedot esitellään seuraavassa järjestyksessä:

1. Lausuma IFRS-standardien noudattamisesta.
2. Yhteenvedo merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sisältäviä sovelletut arvostusperusteet.
3. Kussakin tilinpäätöslaskelmassa esitettyjä eriä koskeva täydentävä informaatio siinä järjestyksessä kuin erät on esitetty.
4. Esimerkiksi ehdolliset erät, sitoumukset ja muut rahamääräiset tiedot sekä ei-rahamääräiset tiedot kuten rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja periaatteet. (IFRS käytännön käsikirja 2013, 32–33.)

Edellä kuvattu esittämisjärjestys voidaan muuttaa, jos se auttaa tilinpäätöksen lukemista, eli jos liitetietoja voidaan esittää informatiivisemmalla tavalla.

2.7 Konsernitilinpäätös

Jos liiketoiminta on keskittynyt tiettyihin tuotteiseen tai tietylle markkina-alueelle, riittää liiketoiminnan harjoittamiseen vain yksi yritys. Yhdellä juridisella yrityksellä on helpompi seurata taloudellista asemaa ja hallita toimintaa. Samalla säästetään hallinnollisia kustannuksia. (Honkamäki & Reponen & Mäkelä & Pohjonen 2016, 13.)

Jakaminen useampaan yritykseen voi tapahtua liiketoiminnan laajentumiseen takia ja ennen kaikkea liiketoiminnallista syistä. Tässä tapauksessa johtaminen ja vastuunjako helpottuu ja liiketoimintariskejä voidaan vähentää. Lisäksi kotimaan ulkopuolelle laajentuminen voi vaatia uusien yritysten perustamista tai hankkimista. (Honkamäki ym. 2016, 13.)

Verotuksellisten syiden takia voidaan perustaa useita yrityksiä liiketoiminnan harjoittamiseksi. Lisäksi tällainen toiminta voi olla väliaikaista. Toisen yrityksen oston jälkeen liiketoiminta yleensä kasvaa, ja hankittu yritys yhdistetään hankkivan yrityksen liiketoimintaan. Nämä toimet voivat aiheutua myös verosuunnittelusta. (Honkamäki ym. 2016, 13.)

Mikä tahansa syy onkin harjoittaa liiketoimintaa useassa yrityksessä, voi tällä tavoin syntyä kirjanpitolain määrittelemä konserni, joka on taloudellinen kokonaisuus, joka koostuu kahdesta tai useammasta yrityksestä ja jossa emoyrityksellä yksin tai yhdessä muiden samaan konserniin kuuluvien yritysten kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa tytäryrityksessä. Tavallisesti konsernin määräysvalta on määritelty omistukseen, mutta määräysvaltaa voidaan soveltaa myös muilla tavoilla. (Honkamäki ym. 2016, 14.)

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt ja osuudet yhteisjärjestelyissä eri menetelmillä. Tytäryhtiöt ovat konsernin määräysvallassa. Kaikkien määräysvallassa olevien yhtiöiden varat, velat ja rahavirrat yhdistellään konsernitilinpäätökseen rivi riviltä, omistusosuudesta riippumatta, jolloin tytäryhtiöiden ja emoyhtiön taseet ja tuloslaskelmat esitetään yhtenä kokonaisuutena. (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 75.)

Konsernitilinpäätöksen pitää antaa oikea kuva konsernin muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta, ikään kuin se olisi yksi yritys. Konsernitilinpäätös on yhdistelmä konserniyritysten taseista, tuloslaskelmista ja taseen liitetiedoista. Tästä kaikesta on eliminoitava sisäinen omistus vähentämällä sisäiset erät. (Honkamäki & Reponen & Mäkelä & Pohjonen 2016, 13–16.)

Konsernikokonaisuutta tulee kuvata ikään kuin se olisi yksi yritys, eli konserniyritysten välisten liiketapahtumien vaikutus tulee eliminoida. Tällaisia eliminoitavia eriä ovat muun muassa

- konsernin sisäiset tuotot ja kulut
- sisäinen voitonjako
- konserniyritysten keskinäiset saamiset ja velat
- konsernin sisäiset katteet. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018, 289.)

Sisäisten erien ja vähemmistöosuuksien konsernitilinpäätössäännöt käsitellään kirjanpitolain 6. luvussa 7. pykälässä sekä ulkomaisen tytäryrityksen tilinpäätöserien osalta kirjanpitolain 6. luvussa 6. pykälässä (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018, 289).

Seuraavassa on lueteltu tärkeimmät IFRS-standardit, joissa säädetään konsernitilinpäätöksen laatimisesta:

- IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen
- IFRS 10 Konsernitilinpäätös
- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt
- IAS 21 Valuuttakurssien muutosten vaikutukset
- IAS 28 Sijoitukset osakkuusyhtiöihin (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 76.)

IFRS 3 standardi määrittää, miten yhteisön tulee yhdistää liiketoimintansa, jotta se näyttää yhdenmukaiselta yhteisön raportoinnissa.

IFRS 3 -standardin mukaan kaikkia yhdistettäviä liiketoimintoja on käsiteltävä kirjanpidossa hankintamenomenetelmällä eli hankinnan kohteena olevat yksilöitävissä olevat varat, velat sekä ehdolliset velat on kirjattava niiden hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. (Kallunki ym. 2008, 46.)

IFRS 10 -standardi määrittelee määräysvallan periaatteen konsernitilinpäätöksen yhdistelemisessä ja asettaa kirjanpidollisia vaatimuksia konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

Yhteisjärjestelyjen kirjanpito tulee IFRS 11 -standardin mukaan perustua järjestelyn tuotamiin tosiasiallisin oikeuksiin ja velvoitteisiin. Standardissa yhteisjärjestelyn tunnistaminen perustuu kaksivaiheiseen lähestymistapaan. Ensinnä on tiedettävä, onko kyseessä yhteinen määräysvalta (käsite on sama kuin IFRS 10:ssä). Jos kahdella tai useammalla osapuolella on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, pitää sen jälkeen pitää, onko kyseessä yhteinen toiminto vai yhteisyritys.

Osuus järjestelyssä käsitellään muiden IFRS-standardien mukaisesti järjestelyn luonteesta riippuen tytäryrityksenä (IFRS 10) tai osakkuusyrittymänä (IAS 28), edellyttäen että yhteisen määräysvallan kriteerit eivät täyty. (IFRS käytännön käsikirja 2013, 273–274.)

Jos kyse on ulkomaisen yhteisön hankinnasta syntyvästä liikearvosta sekä varojen ja velkojen käyvän arvon oikaisuista, niitä tulee IAS 21 -standardin mukaan käsitellä kuten ulkomaisen yksikön varoja ja velkoja (IFRS käytännön käsikirja 2013, 207).

2.8 Toimintakertomus

IFRS -standardissa ei ole vaatimuksia tai määräyksiä hallituksen toimintakertomuksen esittämisestä tai sen sisällöstä. IAS 1 kuitenkin ehdottaa esittämään johdon taloudellisen katsauksen tilinpäätöksen osana. Standardi lisäksi myöntää esimerkkejä asioista, joita johto voi käsitellä taloudellisessa katsauksessa. Lisäksi IASB julkisti joulukuussa 2010 ei-sitovia suosituksia johdon taloudellisen katsauksen sisällöstä:

- katsauksessa esitetään johdon näkökulma yhteisön tulokseen, asemaan ja kehitykseen
- katsauksessa täydennetään tilinpäätöksessä esitettyä informaatiota selittämällä tilinpäätöksessä esitettyjä määriä sekä olosuhteita ja tapahtumia, jotka vaikuttivat kyseisiin lukuihin
- katsaukseen sisältyy tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota, johdon tavoitteista ja siitä, millä strategioilla kyseiset tavoitteet aiotaan saavuttaa. (IFRS käytännön käsikirja 2013, 43.)

Toimintakertomus sisältää informaatiota toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asiasta ja kuuluu tilinpäätökseen suomalaisen kirjanpitolain mukaan (IFRS käytännön käsikirja 2013, 44).

2.9 Vuosikertomus

Vuosikertomus on yrityksen tuottama julkaisu, joka kertoo yrityksen toiminnasta ja tuloksista julkaisemista edeltäneeltä vuodelta. Tavallisesti vuosikertomus sisältää tilastokertomuksen tai tilinpäätöskertomuksen. (Visma 2019.)

Siili Solutionsin vuosikertomuksessa vuodelta 2018 esitetään markkinoihin ja tulevaisuuteen liittyvät lausunnot, ja arviot perustuvat johdon tämän hetkisiin näkemyksiin. Siili Solutionsin vuosikertomus sisältää muun muassa tietoa yrityksen organisaatiosta ja strategiasta, kulttuurista ja asiakkaista. Lisäksi se sisältää selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, tietoja palkoista, hallituksesta sekä johtoryhmästä. Mukana on konsernitilinpäätös 2018, toimintakertomus vuodelta 2018 sekä tilintarkastajan lausunto. (Vuosikertomus 2018).

3 Tilinpäätösanalyysi

3.1 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätöksen avulla voidaan verrata taloudellista asemaa eri yritysten välillä, tai verrata yhden yrityksen taloudellisen aseman muuttumista eri ajanjaksojen välillä. Päätöksen teko perustuu tilinpäätösanalyysiin, joten tilinpäätösanalyysillä on merkittävä rooli taloudellisen aseman arvioinnissa. Tilinpäätös paljastaa yhtiön taloudellisen aseman eri näkökohtia. Sitä käyttäen voidaan arvioida yrityksen kannattavuutta ja liiketoiminnan mahdollisia riskejä. Tilinpäätösanalyysi on vain yksi osa yritysanalyysiä, jossa hyödynnetään informaatiota, joka koskee kilpailijoita, toimialaa tai koko kansatalouden kehitystä. (Kallunki ym. 2008, 11–12.)

Tilinpäätösanalyysin vahvuus on vertailtavuuden mahdollistaminen. Tilinpäätös perustuu liikekirjanpitoon, jota on eri muodoissa käytetty ja kehitetty pitkän aikaa, kuten on myös tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja. Siksi niiden käyttäminen on paras tapa kuvata yrityksen taloudellista tilaa. (Kallunki 2014, 12–13.)

Tilinpäätös perustuu liikekirjanpitoon ja sen tehtävänä on antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta. Tilinpäätösanalyysi antaa mahdollisuuden arvioida yrityksen taloudellista tilaa päätöksentekoa varten. (Ikäheimo & Malmi & Walden 2016, 97; Kallunki 2014, 12–13.)

Kallunkin mukaan tilinpäätösanalyysin vahvuus on nimenomaan vertailtavuuden mahdollistaminen: päätöksentekotilanteissa yritystä voi verrata toisiin yrityksiin ja markkinoiden asettamiin tavoitteisiin. On myös mahdollista verrata yrityksen tilannetta sen aikaisempien vuosien tilanteeseen. (Kallunki 2014, 12.)

Tunnuslukuanalyysi on puolestaan osa tilinpäätösanalyysiä. Kallunki toteaa, että tunnusluvut ovat tiivistettyä numeerista aineistoa, joka kuvaa toteutunutta taloudellista tilaa, esimerkiksi kannattavuutta, kasvua ja velkaisuutta. Tilinpäätösanalyysi yhdistää numeerista ja ei-numeerista aineistoa, joiden avulla voidaan analysoida yrityksen toteutunutta ja tulevaa taloudellista tilaa. (Kallunki 2014, 202–203.)

Perinteisesti tilinpäätösanalyysi keskittyy yksittäiseen yritykseen tai konserniin. Siinä arvioidaan tilinpäätöksestä laskettujen tunnuslukujen ja niiden tason ja muutoksen perusteella, miten yritys on menestynyt taloudellisesti menneisyydessä, ja miten se tulee jatkossa menestymään. (Ikäheimo ym. 2016, 98; Salmi 2012, 124.)

Tilinpäätösanalyysissä analysoidaan yrityksen toiminnan kehitystä, kannattavuutta ja tehokkuutta, sekä yrityksen rahoituksellista asemaa rahoitusrakenteen, maksuvalmiuden ja kassavirtojen muodostumisen osalta. Lisäksi sijoittajille merkittäviä tunnuslukuja voidaan laskea auki. Tilinpäätöksestä saadut luvut suhteutetaan toisiinsa tai johonkin toimialan keskimääräiseen vertailulukuun. Lukuja vertaillaan ajallisesti tai suhteessa muihin yrityksiin. (Ikäheimo ym. 2016, 98.)

Tunnuslukujen tulkinta voidaan tehdä useammasta lähtökohdasta kuten esimerkiksi lukujen absoluuttisesta tasosta, muutoksesta, toimiala- ja kilpailijavertailun tai tavoitteen kannalta, tai suorituksen arvioinnin kautta. (Salmi 2012, 136.)

Kun puhutaan tunnuslukujen absoluuttisesta tasosta, kyse on sopimuksenvaraista asiasta, mikä on johdettu esimerkiksi toimialan keskilukujen perusteella. Esimerkiksi oma-varaisuusasteesta annetaan usein seuraavanlainen arvio: hyvä > 40 prosenttia, tyydyttävä > 20–40 prosenttia, huono < 20 prosenttia. Lisäksi arvioinnissa tunnusluvun tasoon

vaikuttavat seikat voivat olla: yrityksen toimialan luonne, ennustettavuus, ja jopa suhdan-
netilanne. (Salmi 2012, 136.)

Tunnuslukujen muutoksen tulkinnassa käytetään erilaisia aikasarja-analyyseja, ja pi-
demmällä ajanjaksolla niiden tarkastelu antaa paremman näkymän tunnusluvun tren-
distä.

Toimiala- ja kilpailijavertailu tapahtuu vertaamalla aina saman toimialan vertailukelpoisia
yrityksiä keskenään. Lisäksi alan suurimmat yritykset voivat olla erilaisia kuin pienemmät
yritykset rakenteeltaan, liiketoiminnoiltaan ja markkina-alueiltaan, ja siksi ei suoraan ver-
tailukelpoisia. (Salmi 2012, 133.)

Tavoitteen ja suorituksen arvioinnissa tarkastellaan toteutumia. Jokaiselle asetetulle ta-
loudelliselle tavoitteelle on oma tunnuslukunsa. Tunnuslukua käyttävien on tärkeä tietää,
miten tunnusluku mitataan ja miten siihen voidaan vaikuttaa. Esimerkiksi kannattavuus-
tavoitteet liittyvät tulosprosentteihin ja pääoman tuottoon. Yrityksen hallitus vahvistaa ta-
loudelliset tavoitteet ja aikataulun niiden saavuttamiseen. (Salmi 2012, 136–139.)

Tilinpäätösanalyysin käyttäjiä ovat kaikki yrityksen sidosryhmät, jotka tarvitsevat infor-
maatiota taloudellisesta tilanteesta. Tyypillisiä tilinpäätöskäyttäjiä ovat osakkeenomista-
jat ja osakesijoittajat, lainoittajat, sijoitusanalyytikot, tavaroiden ja palveluiden toimittajat,
asiakkaat, yrityksen johto ja työntekijät ja viranomaiset. (Kallunki 2014, 15–19.)

Tilinpäätöstä analysoiva tarvitsee myös muuta taloudellista tietoa kuin mitä tilinpäätök-
sessä on annettu. On siis olennaista analysoida ennustetta varten myös kilpailijoita, toi-
mialan näkymiä ja kokonaistalouden suhdannenäkymiä. Tavallisesti pörssiyrityksen si-
joitusanalyytikot soveltavat ennusteeseensa omaa käsitystään yrityksen taloudellisesta
tilanteesta, tilinpäätösanalyysin tuottaman tiedon lisäksi.

Analyytikoiden subjektiiviset arvioinnit ja ennusteet yrityksestä perustuvat usein syvälli-
seen analyysiin ja yrityksen liiketoiminnan seuraamiseen. (Kallunki 2014, 20.)

3.2 Tilinpäätöksen oikaiseminen

Tilinpäätös antaa kuvan yrityksen tilikauden lopun taloudellisesta asemasta ja liiketoiminnan kannattavuudesta. Tilinpäätösanalyysin tarkoitus on vertailla yrityksen liiketoiminnan tilannetta eri tilikausien ajalla tai eri yritysten välillä ja yrittää tällä tavalla ennustaa tulevaa kehitystä. Tilinpäätöksen tarjoamat luvut eivät ole aina vertailukelpoisia. (Kallunki ym. 2008, 117.) Virallinen tilinpäätöksessä annettu tilikauden tulos ei aina kuvaa oikein yrityksen todellista eli operatiivista tulosta. Siksi tilinpäätöksen vertailukelpoiseen ja käytökelpoiseen muotoon saattamiseksi suoritetaan oikaisuja.

Yritystutkimusneuvottelukunta ry julkaisee Yrityksen tilinpäätösanalyysi -opasta ja antaa ohjeistusta tilinpäätöksen oikaisemiseen. Se myös on julkaissut vuonna 2006 IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -oppaan. (Kallunki ym. 2008, 117–118.)

Tuloslaskelmassa oikaistaan erät, jotka ovat laskennallisia arvonmuutoksia. Oikaistussa tuloslaskelmassa satunnaiset erät ovat ”kertaluonteisia” eivätkä toistu vuodesta toiseen. Kun puhutaan satunnaisista eristä, on tärkeää ottaa huomioon, onko kyseessä ainutlaatuinen tapahtuma, joka ei kuvasta liiketoiminnan kannattavuutta. (Kallunki ym. 2008, 119-123.)

Kun analysoidaan tuloslaskelmaa, täytyy käyttää käyttökate-, liike-tulos-, ja nettotuloslukuja Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaan, kuten esitetään IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -oppaassa. (Kallunki ym. 2008, 119-123.) IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet (2006) mukaan analyysissä Liiketoiminnan muut tuotot -erään liittyvät kertaluonteiset ja olennaiset tuotot siirretään satunnaisiin tuottoihin. Muihin kuluihin voi myös sisältyä suuria satunnaisia eriä, kuten esimerkiksi myyntitappioita.

Siili Solutions -konsernin tilinpäätöksen liitetietojen mukaan muut tuotot -kohtaan kirjataan muut kuin varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat tuotot. Niihin kuuluu: julkiset avustukset, palkkiotuotot CRM-lisensseistä ja muut tuottoerät (Vuosikertomus 2018, 33). Niitä on esiintynyt joka vuosi ajanjaksolla 2015–2018. Tätä erää ei tarvitse oikaista, koska edellä mainittuja ”muita tuottoja” ei voida tulkita satunnaisiksi tuotoiksi.

Olen tehnyt oikaisuja tuloslaskelmaan Yritystutkimusneuvottelukunnan IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -oppaan ohjeiden mukaan laskemalla käyttökateen, liike-tulok-

sen ja nettotuloksen. Yritystutkimusneuvottelukunnan IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -oppaan mukaisesti kohdassa Välittömät verot esitetään tilikauden tuloksesta aiheutuneet verot, ja laskennallinen verojen muutos siirretään nettotuloksen alapuolelle. (IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet 2006, 39.) **Oikaistut tuloslaskelmat ovat liitteessä 1.**

Yritystutkimusneuvottelukunnan oppaan mukaan IFRS-periaatteiden soveltaminen ei yleensä aiheuta tarvetta taseen oikaisemiseen (IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet 2006, 40). Kallungin, Lanton ja Sahlströmin (2008, 119) mukaan voidaan arvella, että virallinen tase antaa aivan oikean kuvan yrityksen veloista, varoista ja omasta pääomasta ja tämän takia taseeseen ei yleensä tehdä oikaisuja.

4 Case-tutkimus: Siili Solutions Oyj:n tilinpäätösanalyysi vuosilta 2015–2018

4.1 Tuloslaskelman trendianalyysi

Taulukko 1. Siili Solutions Oyj:n tuloslaskelman trendianalyysi

1000 euroa	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto	168 %	138 %	116 %	100 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1559 %	935 %	282 %	100 %
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	159 %	129 %	111 %	100 %
Materiaalit ja palvelut	210 %	164 %	128 %	100 %
Liiketoiminnan muut kulut	228 %	157 %	123 %	100 %
Käyttökate	102 %	144 %	119 %	100 %
Poistot ja arvonalentumiset	320 %	148 %	121 %	100 %
Liiketulos (liikevoitto)	70 %	143 %	118 %	100 %
Rahoitustuotot	0 %	100 %	45 %	100 %
Rahoituskulut	41 %	14 %	38 %	100 %
Välittömät verot	117 %	144 %	118 %	100 %
Nettotulos	60 %	162 %	130 %	100 %
Laskennallisten verojen muutos	277 %	125 %	100 %	100 %
Tilikauden tulos	64 %	161 %	129 %	100 %

Trendianalyysi on tilinpäätösriien menetelmä, jonka avulla analysoidaan yrityksen ajallista kehitystä. Siinä laaditaan tilinpäätös prosenttilukumuodossa, erä kerrallaan, ja erien varhaisimmaksi arvoksi asetetaan 100. Erän myöhempinä vuosien arvoja verrataan suhteessa perusvuoteen prosentuaalisesti. (Niskanen & Niskanen 2003, 96–97.)

Trendianalyysi on toteutettu Siili Solutionsin vuosien 2015–2018 tilinpäätösten pohjalta. Vertailukohtana käytetään varhaisinta käytössä olevaa vuotta 2015. Kullekin vuoden 2015 tuloslaskelman ja taseen erälle annetaan arvo 100 ja muut erät lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\text{Erän trendi} = \frac{\text{Erä } 20xx}{\text{Erä } 2015} \times 100 \quad (1)$$

Havaitaan, että yrityksen liikevaihto on kasvanut 68 prosenttia vuodesta 2015. Kulujen osalta havaitaan, että liiketoiminnan muut kulut sekä materiaalit ja palvelut ovat kasvaneet huomattavasti nopeammin kuin liikevaihto. Henkilöstökulut ovat kasvaneet vähemmän suhteessa liikevaihtoon. Käyttökateen kehittämisessä havaitaan, että se on kasvanut vuodesta 2015, mutta laskenut viimeisenä vuonna. Liiketuloksen kehittämisessä havaitaan, että vuonna 2018 se on pienentynyt noin kolmekymmentä prosenttia, ja tämä johtuu erityisesti poistojen lisääntymisestä. Tarkasteltaessa nettotulosta havaitaan sen pienentyneen 40 prosenttia. Nettotulos ja tilikauden tulos ovat pienentyneet melkein saman verran. Voidaan päätellä, että pienempään tulokseen vaikuttivat muutokset liiketoiminnan kustannuksissa. Vuonna 2018 nähdään, että konsernin kannattavuus on laskenut paljon. Ennen vuotta 2018 kohdeyrityksen kannattavuus oli kuitenkin hyvässä kunnossa koko tarkastelujaksolla ja se osoitti jatkuvaa kasvua.

4.2 Taseen trendianalyysi

Taulukko 2. Siili Solutions Oyj:n taseen trendianalyysi

1000 euroa	2018	2017	2016	2015
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	200 %	213 %	162 %	100 %
Liikearvo	218 %	134 %	100 %	100 %
Muut aineettomat hyödykkeet	289 %	97 %	84 %	100 %
Muut sijoitukset				
Saamiset				
Pitkäaikaiset varat yhteensä	233 %	139 %	108 %	100 %
Lyhytaikaiset varat				
Myyntisaamiset	176 %	127 %	118 %	100 %
Muut saamiset	102 %	100 %	98 %	100 %
Tilikauden verosaamiset				
Rahavarat	205 %	182 %	198 %	100 %

Lyhytaikaiset varat yhteensä	180 %	145 %	146 %	100 %
VARAT YHTEENSÄ	205 %	142 %	128 %	100 %
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Osakepääoma	100 %	100 %	100 %	100 %
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	181 %	181 %	170 %	100 %
Muuntoerot	117 %	-250 %	183 %	100 %
Kertyneet voittovarot	161 %	187 %	142 %	100 %
Oma pääoma yhteensä	173 %	183 %	159 %	100 %
Pitkäaikaiset velat				
Rahoitusvelat (korollinen)	530 %	33 %	67 %	100 %
Muut pitkäaikaiset korolliset velat				
Laskennalliset verovelat	275 %	102 %	87 %	100 %
Pitkäaikaiset velat yhteensä	844 %	51 %	72 %	100 %
Lyhytaikaiset velat				
Korollinen lyhyt VPO (rahoitusvelat)	53 %	16 %	15 %	100 %
Ostovelat ja muut velat	180 %	145 %	133 %	100 %
Tilikauden verovelat	37 %	126 %	178 %	100 %
Varaukset	17 %	13 %	130 %	100 %
Lyhytaikaiset velat yhteensä	145 %	112 %	105 %	100 %
Velat yhteensä	233 %	105 %	101 %	100 %
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	205 %	142 %	128 %	100 %

Taseen vastaavaa-puolen ryhmiä tarkasteltaessa havaitaan, että kokonaisuudessaan ovat kasvaneet aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet erityisesti vuonna 2018 vuoteen 2015 verrattuna. Liikearvo on kaksinkertaistunut tarkastelujakson aikana. Muut aineettomat hyödykkeet ovat melkein kolminkertaistuneet suhteessa vuoteen 2015. Tämä johtui Siilin Solutionsin suuresta VALA Group Oy -yritysostosta. Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat asiakassuhteet, kilpailukiello, brändit ja ERP-järjestelmän implementointimenot.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvat koneet ja kalusto. Koneiden ja kaluston määrä on huomattavasti kasvanut liiketoimintojen yhdistämisen takia. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistolla ja arvonalentumistappioilla. Suurin poistojen määrä nähdään myös tuloslaskel-

massa vuona 2018 vuoteen 2015 verrattuna, koska koneiden ja kaluston poisto on keskimäärin 3–5 vuotta. Havaitaan, että myyntisaamiset ja rahavarat kasvoivat melkein samalla nopeudella, ja kokonaisuudessaan näyttävät kasvavaa kehitystä vuodesta 2015 vuoteen 2018.

Taseen vastattavan puolen trendianalysissä havaitaan, että oma pääoma on kasvanut analysointiperiodilla verrattuna vuoteen 2015 73 prosenttia. Pitkäaikaisen vieraan pääoman ryhmän sisällä ovat puolestaan kasvaneet huomattavasti sekä rahoitusvelat että laskennalliset verovelat. Pitkäaikainen vieras pääoma kokonaisuudessaan on kasvanut melkein kahdeksankertaisesti tarkasteluperiodilla.

Lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa on pienentynyt korollisen lyhytaikaisten rahoitusvelkojen erä melkein puoleen. Toinen lyhytaikaisten velkojen sisällä tapahtunut huomattava muutos on ostovelkojen ja muiden velkojen määrä, joka on kasvanut melkein kaksinkertaisesti. Vieras pääoma kokonaisuudessaan on kasvanut melkein kaksinkertaisesti analysointiperiodilla. Kokonaisuudessaan taseen loppusumman muutos tarkastelujakson aikana oli nouseva ja 105 prosenttia enemmän vuoteen 2015 verrattuna.

4.3 Tunnuslukujen analysointi

Tunnuslukujen tarkoituksena on antaa tilinpäätöksestä informaatiota tiivistettynä yhteen lukuun, tyypillisesti suhdeluvun muodossa. Suhdelukuna lasketulla tunnusluvulla voidaan verrata erikokoisia yrityksiä keskenään. Tunnuslukuanalysissä lasketaan tunnuslukuja ja niiden perusteella tehdään johtopäätöksiä yrityksen taloudellisesta toimintatilasta. Tunnusluvut, jotka on laskettu tilinpäätöksen perusteella, jaetaan seuraavasti: kannattavuus ja sen tuottama raha (kassa) virta, rahoitusasema (vakavaraisuus ja maksuvalmius) ja kasvu (odotukset). (Salmi 2012, 257–258.)

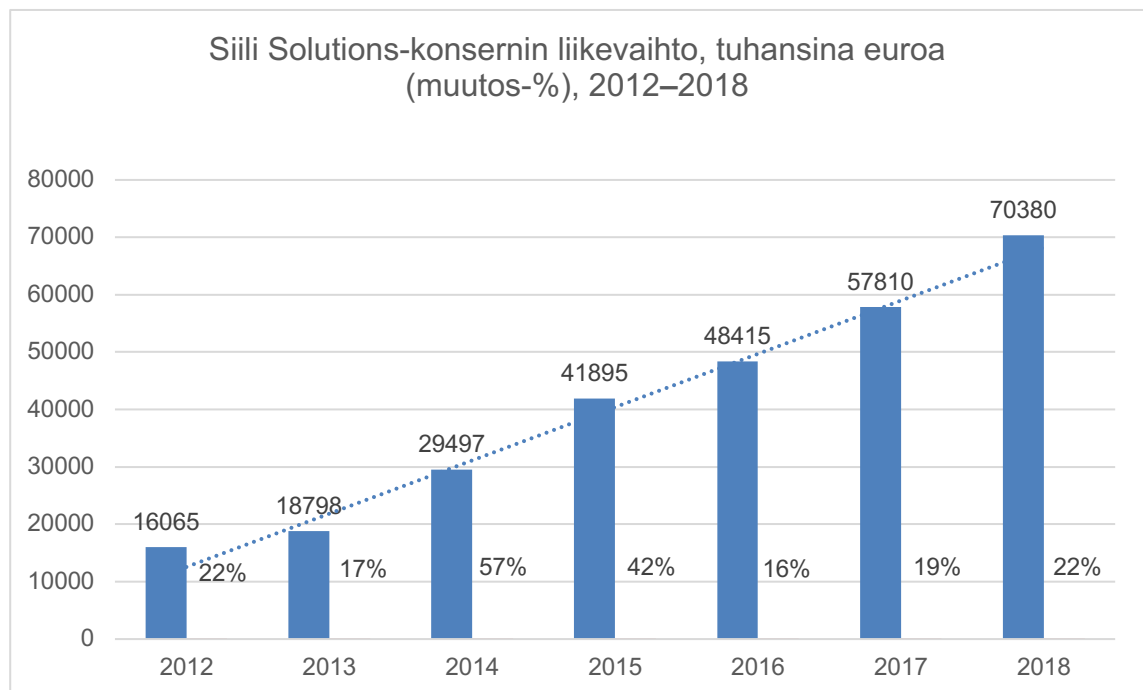
4.4 Kasvu

Kasvu on yrityksen liiketoiminnan menestymisen mittari. Ainoastaan kasvava yritys voi luoda lisäarvoa. (Kallunki 2014, 111.)

Kasvumittarina käytetään liikevaihdon muutosprosenttia, ja se lasketaan kaavalla (Salmi 2012, 261):

$$\text{Liikevaihdon muutosprosentti} = 100 \times \text{liikevaihdon muutos } t_1 - t_0 / \text{liikevaihto } t_0 \quad (2)$$

Siili Solutionsin liikevaihdon muutos vuosina 2012–2018 on esitetty kuviossa 1. Tiedot on kerätty Siili Solutionsin tilinpäätöksistä. Trendiä tarkastellaan vuodesta 2012, jotta voidaan havainnollistaa, miten liikevaihdon taso on muuttunut pitkällä aikavälillä.

Kuvio 1. Siili Solutions konsernin liikevaihdon muutokset vuosina 2012–2018.

Vuodesta 2016 lähtien voidaan nähdä jatkuva vakaa kasvu hyvällä tasolla: 16 prosenttia, 19 prosenttia ja 22 prosenttia. Päättynään vuonna 2018 liikevaihdon kasvu oli hyvä, 22 prosenttia tavoitteen tason mukaan. Tämä kasvu johtui käynnistyneestä kehittämishankkeesta, joka koostui neljästä strategisesta toimintamallista. Kasvuun vaikutti myös laajentuminen uusille palvelumarkkinoille sekä henkilöstön kasvu. (Vuosikertomus 2018, 6.)

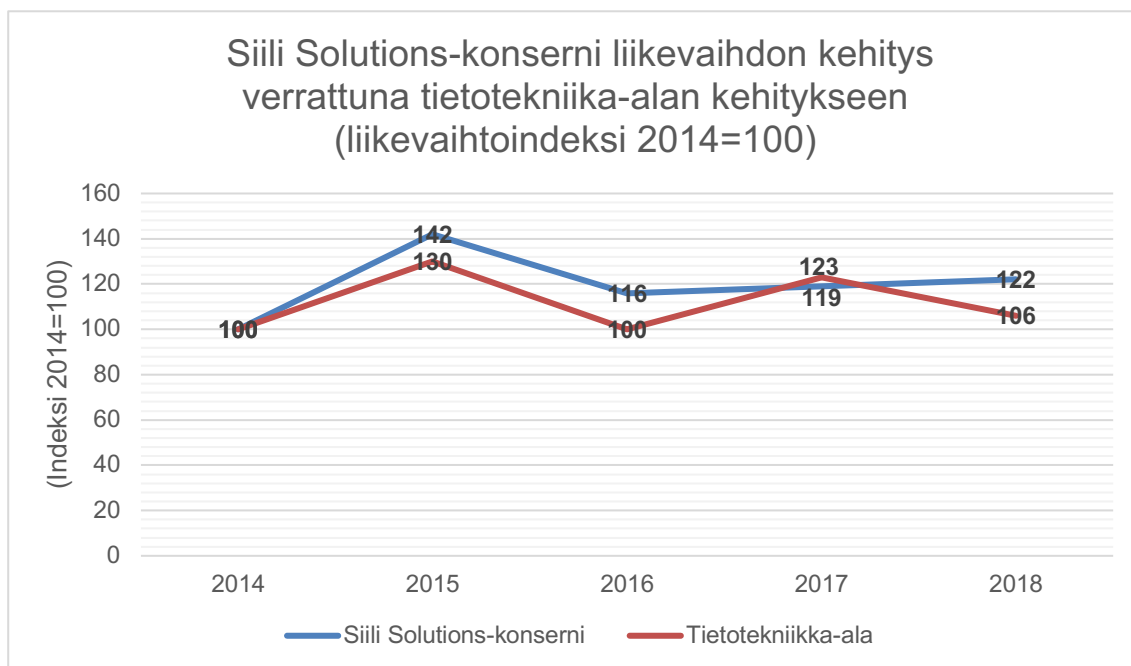
Vuonna 2014 liikevaihdon kasvu oli huomattava, 57 prosenttia muihin vuosiin verrattuna. Vuoden 2014 vuosikertomuksen mukaan tämä merkittävä kasvu tapahtui kahden yritysoston vuoksi. Ensimmäinen operatiivinen ostoliike oli yrityksen Codebakers integroituminen Siili Solutionsiin, mikä vahvisti Siilin ohjelmointiosaamista, sekä laajensi yhtiön osaamista asiakuudenhallintajärjestelmissä. Toinen yritysosto oli Avaus Consulting -konsernin ostoliike. Konserniin kuuluu Suomen yhtiön lisäksi Puolan Wrocławissa toimiva tytäryhtiö. Tämä ostoliike vauhditti palvelukehitystä ja loi perustan kansainväliselle toimituskyvykkyydelle. (Vuosikertomus 2014, 7.)

Vuonna 2015 kasvu jatkui ja oli 42 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2015 kasvusta osa liittyi edellisen tilikauden Avaus Consulting -yrittösköön. Kasvu johtui edellisenä vuonna tapahtuneesta uuden yrityksen integroimisesta, minkä johdosta kansainvälinen liiketoiminta alkoi tuottamaan, ja Siili sai rekrytoitua myös enemmän henkilöitä. Lisäksi Saksan ensimmäinen toimintavuosi oli onnistunut. On huomattava, että vuoden 2015 aikana Siili Solutions siirtyi noudattamaan kansainvälistä IFRS-raportointia, jonka avulla yritys on vertailukelpoinen päälistayhtiöihin. (Vuosikertomus 2015, 7.)

Siili Solutionsin entinen toimitus johtaja Seppo Kuula korosti, että digitaalisten suunnittelu- ja integraatiopalveluiden tuottama liikevaihto perustuu suoraan Siilin konsulttien tuottamaan arvoon asiakastyössä, ja näin ollen kannattavuuden, kasvuvauhdin ja osaamisen hallinnan välillä on suora yhteys (Vuosikertomus 2015, 7).

Siili Solutions -konsernin liikevaihdon kehitys verrattuna toimialaan liikevaihtoindeksiin nähdään kuvioista 2. Tietotekniikan alan tiedot kehityksestä vuosina 2014–2018 on otettu Tilastokeskuksen Teknologiateollisuuden tilaston datasta kohdasta ”Tietotekniikka-alan liikevaihto Suomessa”. Liikevaihtoindeksissä vuoden 2014 arvo on 100. Olen laskenut samoin Siili Solutions -konsernin vuosien 2014–2018 liikevaihdon. Saatuja tietoja vertailaan kuviossa 2.

On huomattava, että Siili Solutions-konsernin liikevaihdon kehitys oli parempi verraten toimialaan koko tarkastelujaksolla, paitsi vuonna 2017. Vuonna 2017 toimialan liikevaihto kasvu oli hieman korkeampi kuin Siili Solutionsin. Siili Solutions on jatkuvassa vakaassa kasvussa ja koko toimialan kehitys näyttää laskevan hitaasti vuodesta 2017 lähtien.

Kuvio 2. Siili Solutions-konsernin liikevaihdon kehitys (indeksi 2014=100) verrattuna tietotekniikan alan kehitykseen 2014–2018.

4.5 Kannattavuus

Kannattavuus esittää liiketoiminnan taloudellista tulosta, mikä on jatkuvan liiketoiminnan perusedellytys. Kannattavuutta mitataan absoluuttisesti tai suhteellisesti. Absoluuttista kannattavuutta mitataan liiketoiminnan tuottojen ja kulujen erotuksena eli liikevoittona. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 63.)

Absoluuttisen kannattavuuden mittarina käytetään paitsi liikevoittoa myös nettotulosta. Suhteellisissa kannattavuusmittareissa absoluuttinen kannattavuus jaetaan suhteuttavalla tilinpäätösarvolla. Teoriassa parhaita suhteuttavia eriä ovat taseen pääomaerät ja joskus tunnusluvuissa absoluuttisen kannattavuuden lukuja suhteutetaan myös liikevaihtoon. (Niskanen & Niskanen 2003, 112.)

Useimmiten tilinpäätöksen tunnusluvut esitetään suhdelukumuotoisina (ratio). Suhdelukumuotoisuus antaa mahdollisuus vertailla erikokoisia yrityksiä ja eri vuosien välillä. Tämä toteutuu, jos tunnusluvut täyttävät proportionaalisuuden vaatimuksen, eli esimerkiksi kannattavuutta mittaava tunnusluku antaa saman arvon erikokoisille yrityksille. (Niskanen & Niskanen 2003, 111.)

Tutkitaan aluksi tuloslaskelmasta laskettuja kannattavuuden tunnuslukuja oikaistun tuloslaskelman vastaavassa järjestyksessä: käyttökateprosenttia, liiketulosprosenttia, nettotulosprosenttia; pääoman tuottoa esittäviä kannattavuuden tunnuslukuja: sijoitetun pääoman tuottoa sekä oman pääoman tuottoa.

4.5.1 Käyttökateprosentti

Käyttökate (EBITDA, earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) paljastaa yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökate ei osoiteta virallisen tuloslaskelman välituloksena. Oikaistun tuloslaskelman käyttökate lasketaan lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalennukset. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 63–64; liite1).

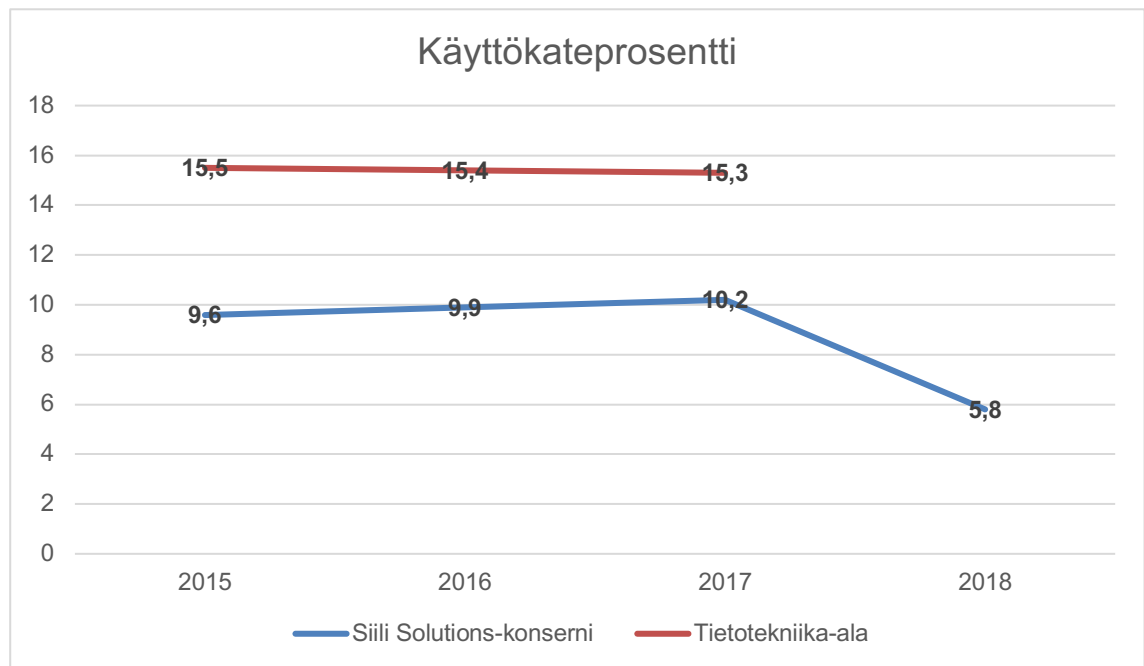
$$\text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset} \quad (3)$$

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \quad (4)$$

Käyttökateprosenttia on kannattaa verrata vain saman toimialan yritysten kesken. Tunnusluvun vertaillessa toimialan sisällä pitää ottaa huomioon omistavatko yritykset tuotantovälineensä itse tai ovat vuokranneet ne kokonaan tai osittain. Jos yritys omistaa tuotantovälineensä itse, aiheutuvat kulut näkyvät tuloslaskelmassa poistona ja rahoituskuluina käyttökateen jälkeen. Kun taas jos yritys on vuokrannut tuotantovälineensä, vuokratulot sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin ennen käyttökateä. Kun tarkastellaan käyttökateä, on toimialan lisäksi otettava huomioon aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistovaatimukset ja vieraan pääoman rahoituskulujen määrä. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 64).

Yritystutkimuksen neuvottelukunnan (YTN) mukaan käyttökateprosentin eri toimialoilla ovat (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 64):

teollisuus	5–20%
kauppa	5–20%
palvelu	5–20%

Kuvio 3. Käyttökateprosentti vuosina 2015–2018.

Kuviossa 3 on esitetty Siili Solutionsin käyttökateprosentti verrattuna tietotekniikan alan yritysten vertailuarvoon. Tietotekniikka-ala kuuluu teknologiateollisuuteen ja alan tunnusluvut otettu Vuosikirjasta 2018 Tilastosta 2017 (Vuosikirja 2018, 20). Tietotekniikka-alan tunnusluku vuodelta 2018 puuttuu, koska virallisia tilastoja kyseenomaiselta vuodelta ei ollut vielä julkistettu, kun tämä analyysi on kirjoitettu. Kuten kuviosta nähdään keskimääräinen alan käyttökateprosentti ja se on suurempi melkein viidellä prosentilla koko tarkastelujaksossa. Siili Solutionsin käyttökateprosentti pysyy melkein samana noin 10:ssä vuoteen 2017 asti. Mutta vuonna 2018 Siili Solutionsin käyttökateprosentti putosi melkein puoleen eli lähes alimpaan toimialan raja-arvoon.

Tämä heikentyminen johtui vuoden 2018 vuosikertomuksen mukaan kehityskulujen lisääntymisen takia ja aiempaa matalamman laskutusasteen sekä pääkaupunkiseudun palkkainflaation johdosta. Tärkeimmin käyttöprosentti laski muun muassa investoinnista tukijärjestelmiin, yritysostoihin, osakesäästöohjelmaan ja organisaation uudistamisesta sekä kustannuksesta Puolan toisen ohjelmistostudion ja kansainvälisten myyntitoimistojen avaamisista. Lisäksi investoinnit Auto-liiketoiminnan kasvattamiseen ja Siilin aseman vahvistamiseen kansainvälisessä autoteollisuuden markkinassa heikensivät kannattavuutta lyhyellä aikavälillä (Vuosikertomus 2018, 6).

Nämä tekijät näkyvät selvästi rivikohtaisissa lisääntyneissä kustannuksissa: Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut, Materiaalit ja palvelut ja Liiketoiminnan muut kulut. Liiketoiminnan tuottojen muutos ei vaikuttanut paljon käyttökateprosenttiin: vuonna 2018 liiketoiminnan tuotot yhteensä olivat 70,65 miljoonaa euroa verrattuna 57,97 miljoonaan euroon vuonna 2017 (Ks. Liite 1.)

4.5.2 Liiketulos

Liiketulos (EBIT, earnings before interest and taxes) on oikaistun tuloslaskelman väli-tulos ja se poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta (-tappioista) analyysin varten tehtyjen oikaisujen määrällä. Esimerkiksi tällaisia oikaisuja ovat liiketoiminnan muista tuotoista ja kuluista satunnaisesti eriin tehdyt siirrot, kuten oikaisuja käsittelevässä luvussa todettiin.

Liiketulos osoittaa, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja.

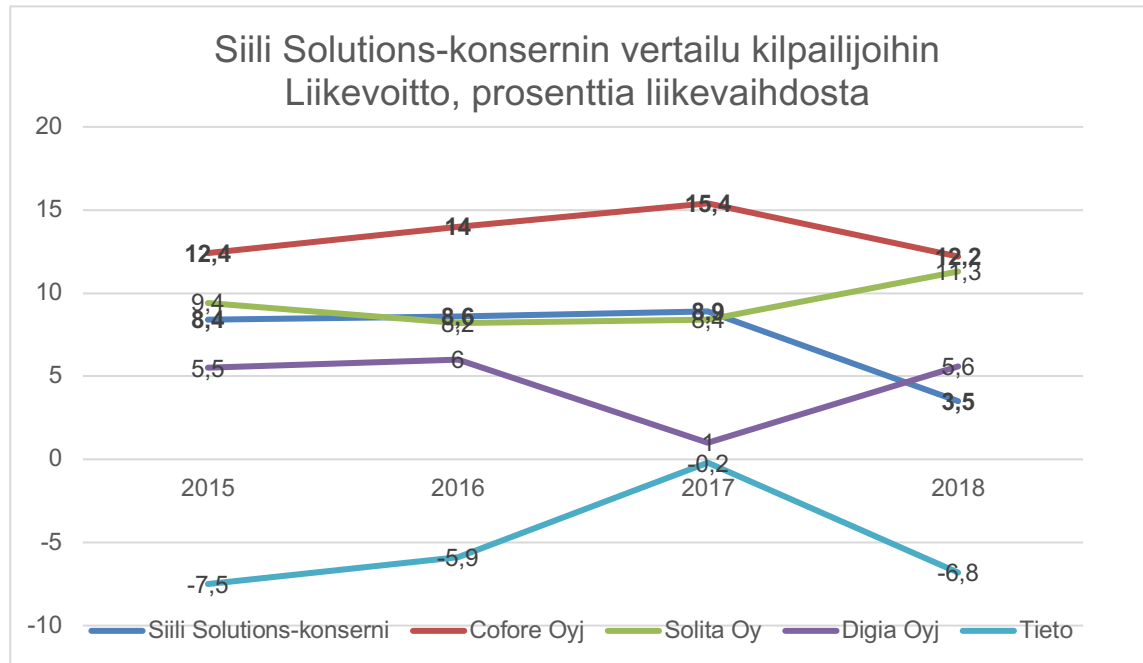
$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \quad (5)$$

Tunnuslukua voidaan käyttää yksittäisen yrityksen kehityksen seuraamiseen, toimialan sisäiseen vertailuun ja eri toimialojen väliseen vertailuun. Liiketulosprosentit asettuvat seuraaviin ohjearvoihin (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 64–65.):

yli	10 %	hyvä
5	– 10%	tydyttävä
alle	5%	heikko

Liiketulosprosentti on yksi yleisimmin käytetyistä kannattavuuden tunnuslukuista. On olennaista vertailla Siili Solutionsin liiketulosprosenttia kilpailijoiden liikevoittoprosenttiin. Liikevoittoprosentti liikevaihdosta -tunnuslukuarvo on otettu kaikkien vertailussa käytettyjen yhtiöiden tilinpäätöstiedoista. Tämä tunnusluku on erityisen merkityksellinen sijoittajalle.

Vertailuun otetaan Siili Solutionsin alan ja saman kokoluokan yrityksiä, joiden voidaan ajatella olevan Siilin kilpailijoita: Gofore Oyj, Solita Oy, Digia Finland Oy, Tieto Oyj. Inderesin analyytikkojen tietojen mukaan vuonna 2018 kilpailukentän kehityksessä (BCG matrix) ”Tähdet”-kentässä olivat Siili Solutions, Gofore, Solita. ”Lypsylehmät”-kentässä oli Tieto, ja Digia Finland oli ”Alisuorittajat”-kentässä. (Inderes 2018.)

Kuvio 4. Siili Solutionsin ja kilpailijoiden liikevoitto, prosenttia liikevaihdosta vuosina 2015–2018.

Kuviosta 4 nähdään että, vuonna 2015, 2016, 2017 Siili Solutionsin liikevoittoprosentti oli 8,4 prosenttia, 8,6 prosenttia ja 8,9 prosenttia eli tyydyttävällä tasolla. Mutta vuonna 2018 se putosi heikolle tasolle, 3,5 prosenttiin. Tämä johtui liikevoiton merkittävään heikentymiseen: 5171 tuhannesta eurosta vuonna 2017 2465 tuhanteen euroon vuonna 2018. Liikevoittoprosentti seuraa samaa laskevaa trendiä kuin käyttökateprosentti vuonna 2018, jolloin käyttökate laski euromääräisesti 75,5 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. (Vuosikertomus 2018, 18).

On huomattava, että Solita Oy ja Siili Solutions ovat tunnuslukujen valossa lähes tasoisissa kolme vuotta peräkkäin ennen kuin Solita sai vuonna 2018 liikevoittoprosenttinsa hyvälle tasolle eli 11,3 prosenttiin. Johtava yritys Gofore Oyj sai liikevoittoprosentiksi 12,2 prosenttia vuonna 2018 eli liikevoittoprosentti putosi vuoteen 2017 verrattuna. Tiedon liikevoittoprosentti oli negatiivinen koko tarkastelujaksolla. Mutta silti tämä suuri toimija on ollut kannattava hitaasta kasvusta huolimatta, mikä perustuu sen vahvaan markkina-

asemaan. Tieto on kasvanut hitaimmin tästä joukosta ja kärsinyt markkinan murroksesta. Goforella oli erittäin hyvät tunnuslukujen arvot tarkastelujakson kaikkina vuosina. Tämä on johtanut pysyvään liikevaihdon ja tilikauden tuloksen kasvamiseen, ja kasvu on ollut orgaanista ja voimakasta. Gofore pystyy vuodesta toiseen samanaikaisesti sekä vahvaan kasvuun että kannattavuuteen.

4.5.3 Nettotulos

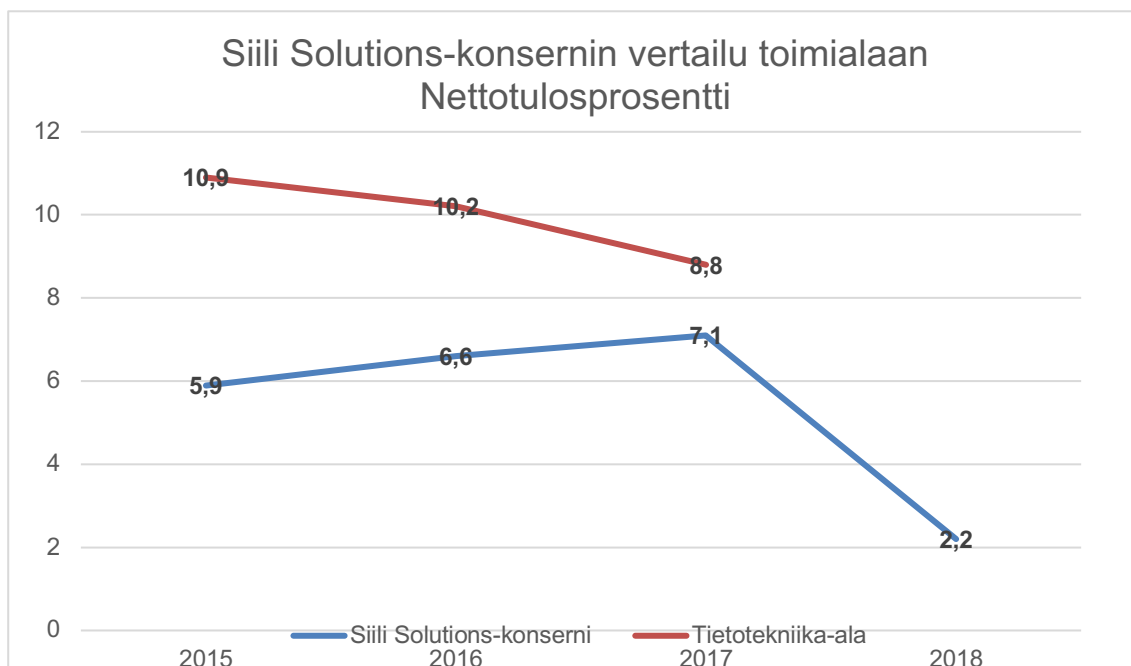
Nettotulos (Net profit) saadaan, kun liiketuloksen ja tuloslaskelman rahoitustuoton summasta vähennetään rahoituskulut ja verot.

$$\text{Nettotulos} = \text{Liiketulos} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot} \quad (6)$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \quad (7)$$

Toimintaa pidetään kannattavana, jos yrityksen nettotulos on positiivinen. Nettotuloksen riittävyys ja vaadittava vähimmäistaso määräytyvät esimerkiksi voitonjakotavoitteiden mukaan. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 65.)

Nettotulosprosentille ei yleensä anneta ohjearvoja, koska ne ovat pitkälle yrityskohtaisia. Nettotulosprosentti on riippuvainen yrityksen kilpailustrategiasta, omaisuuden ja pääoman rakenteesta sekä toimialasta. Nettotulos on tärkeä omistajalle, koska se vaikuttaa siihen, kuinka paljon hän hyötyy voitonjaossa sijoituksestaan. Nettotulos kasvaa, jos yrityksellä on vähän velkaa ja suuri oma pääoma, eivätkä rahoituskulut syö paljon liike-
tuloksesta. (Salmi 2012, 168.)

Kuvio 5. Siili Solutions-konsernin ja toimialan vertailu, nettotulosprosentti vuosina 2015–2018.

Kuviossa 5 on esitetty Siili Solutionsin nettotulosprosentti verrattuna tietotekniikan alan yritysten vertailuarvoon. Tietotekniikka-ala kuuluu teknologiateollisuuteen ja alan tunnusluvut on otettu Vuosikirjasta 2018 Tilastosta (Vuosikirja 2018, 20). Tietotekniikka-alan tunnusluku vuodelta 2018 puuttuu, koska virallisia tilastoja kyseenomaiselta vuodelta ei ollut vielä julkistettu, kun tämä analyysi on kirjoitettu. Kuvioista nähdään keskimääräinen alan nettotulosprosentti, ja se on suurempi kuin Siili Solutionsin nettotulosprosentti koko tarkastelujakson aikana. Siili Solutionsin nettotulosprosentti kasvaa hitaasti vuoteen 2017 asti. Mutta vuonna 2018 Siili Solutionsin nettotulosprosentti putosi lähes 2,2 prosenttiin, eli matalimpaan arvoon koko toimialaan verrattuna. Siili Solutionsin nettotulos vuonna 2018 on alentunut suhteellisesti enemmän kuin käyttökate- ja liiketulosprosentti johtuen nettorahoituskulujen kasvusta edellisvuodesta. Tämä taas johtui yrityskaupan korollisen lainan nostamisesta vuoden 2018 jälkipuoliskolla (Vuosikertomus 2018, 18.)

4.5.4 Sijoitetun pääoman tuotto (ROI, Return on Investments)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto \%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \quad (8)$$

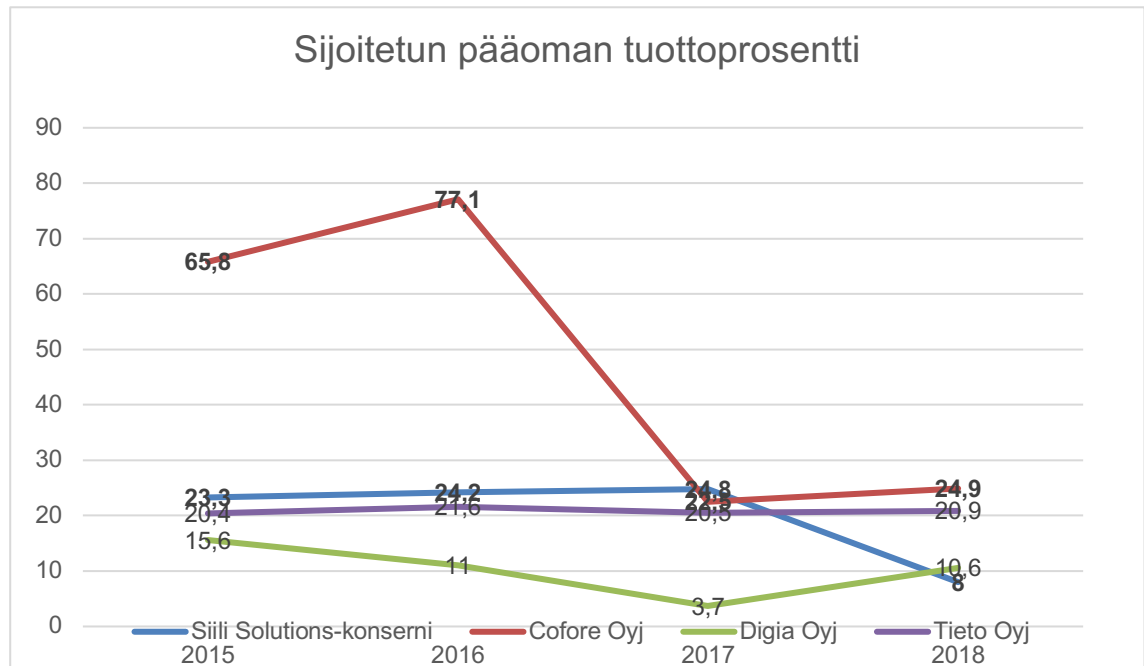
$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{Oikaistu oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma} \quad (9)$$

Sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti mittaa suhteellista kannattavuutta eli kuinka suuren tuoton (vuosikoron) yritys ansaitsee siihen sijoitetulle pääomalle. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 68.)

Tunnusluku arvioidaan vertailemalla sen saamaa arvoa toisiin sijoitusten tuottoihin. Vieraan pääoman tuottovaatimus (korkotasoa) on alempi kuin oma pääoman tuottovaatimus, koska oman pääoman sijoittaja kantaa vieraan pääoman sijoittajaa suuremman riskin. Sijoitetun pääoman tuotto on ongelmallisen alhainen, jos se on vieraan pääoman tuottovaatimusta (korkotasoa) alempi. (Tilinpäätöksen tulkinta 2006, 226). Sijoitetun pääoman tuoton arvioinnissa on määritelty seuraavat arviointikriteerit (Tilinpäätöksen tulkinta 2006, 227):

yli 15 %	hyvä
9 – 14,9 %	tydyttävä
0 – 8,9 %	välttävä
negatiivinen	heikko

Tämä tunnusluku on erityisen tärkeä sijoittajille, joten on olennaista vertailla sitä kilpailijoiden lukuihin. Kuviosta 6 nähdään Siili Solutionsin sijoitetun pääoman tuottoprosentin kehitys verrattuna muiden toimialan kilpailijoiden sijoitettuihin pääoman tuottoprosentteihin.

Kuvio 6. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti vuosina 2015–2018.

Siili Solutionsin sijoitetun pääoman tuottoaste oli vuosina 2015–2017 hyvällä tasolla, ja vuonna 2018 se oli välttävällä tasolla. Siili Solutionsin tunnusluku on huomattavasti laskenut vuonna 2018, jolloin se oli 8 prosenttia. Tämä johtui vuoden 2018 liiketuloksen laskemisesta 2465:een tuhanteen euroon 5171:stä tuhannesta eurosta vuonna 2017. Noin seitsemäntoista prosenttiyksikön heikentymiseen vaikutti lisäksi vuonna 2018 korollisen vieraan pääoman huomattava kasvu, erityisesti pitkäaikaiset rahoitusvelat, jotka vuonna 2018 olivat 6159 tuhatta euroa, melkein 15 kertaa enemmän kuin vuonna 2017, 388 tuhatta euroa. Lisäksi sijoitettuun pääomaan lisätään muut pitkäaikaiset korolliset velat: 6010 tuhatta euroa. Siili Solutionsin sijoitetun pääoman tuottoasteen heikentymisen syynä oli myös se, että liikevaihto on kasvanut hitaammin kuin sijoitetun pääoman määrä.

4.5.5 Oman pääoman tuotto (ROE, Return on Equity)

Salmen (2012, 182) mukaan oman pääoman tuottoaste kuvaa omistajien pääomapa-nosta saatuun tuottoon. Se näyttää, kuinka yritys onnistuu tyydyttämään omistajan tuot-tovaatimuksen, joka kohdistuu omistajan yrityksen käyttöön antamaan pääomaan. Net-totulos osoittaa paljonko liiketoiminnasta tulosta lisätään omaan pääomaan ja prosentti-luku kertoo, paljonko oma pääoma lisääntyy nettotuloksen kautta, ennen kuin voitonjako on tehty.

$$\text{Oman pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos (12kk)}}{(\text{Oikaistu})\text{oma pääoma keskimäärin}} \times 100 \quad (10)$$

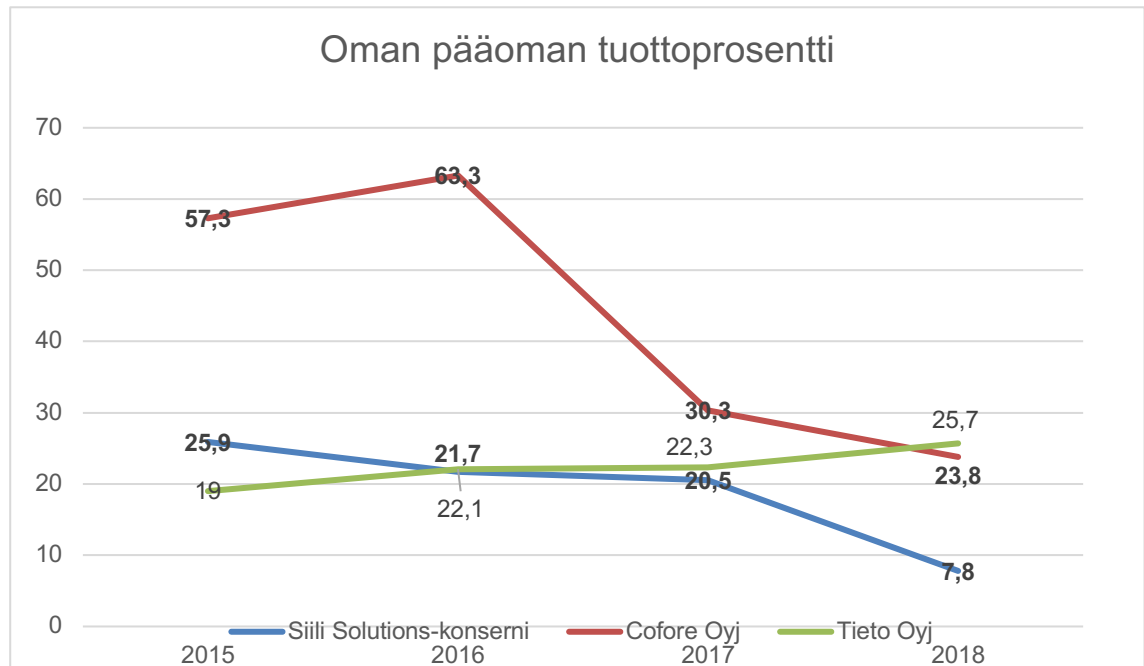
Salmi (2012, 182) toteaa, että oma pääoma tarkoittaa kaikkea, joka ei ole vierasta pääomaa, eli kaikkea pääomaa, jossa ei ole velkaa. Siihen kuuluu paitsi taseen oma pääoma, myös vähemmistöosuus.

Oman pääoman tuottoasteen arviointiin liittyy omistajan sijoitukseen liittyvä riski. Omistaja konkurssitilanteessa on aina etuoikeusjärjestyksessä velkojan perässä. Omaan pääomaan tuottoon liittyvän suuremman menetysriskin vuoksi oman pääoman tuotto prosentti asetetaan korkeammaksi kuin sijoitetun pääoman tuoton. (Salmi 2012, 183.)

Yritystutkimusneuvottelukuntan mukaan voidaan käyttää seuraavaa asteikkoa (Salmi 2012, 183):

yli	20 %	hyvä
10 –	20 %	tydyttävä
alle	10 %	heikko

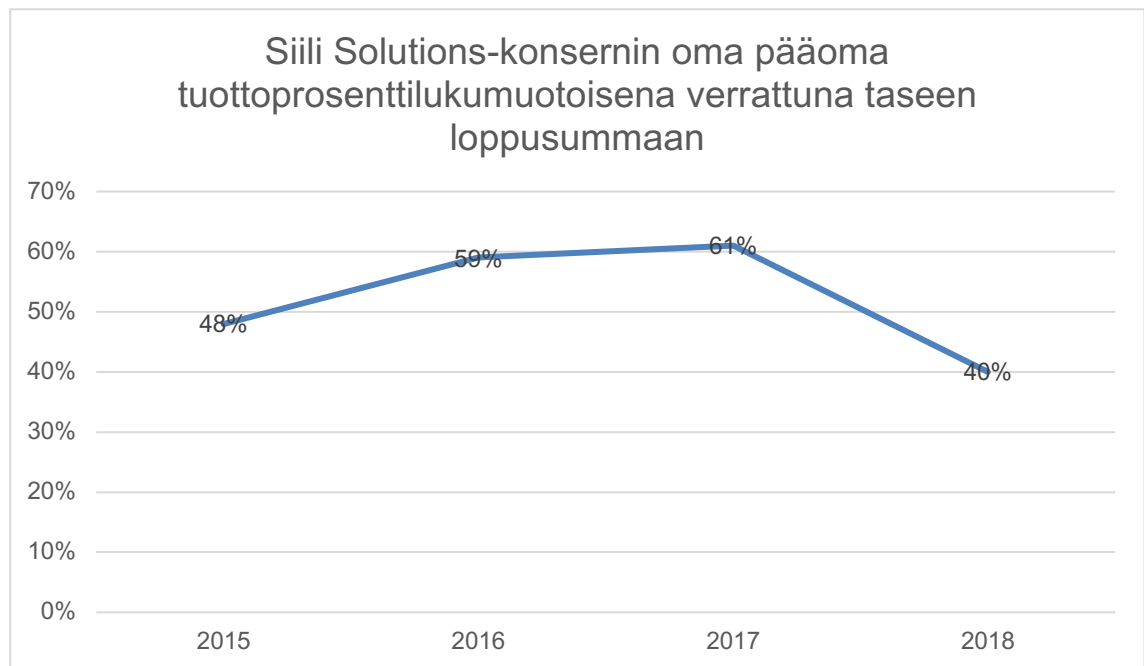
Tämä tunnusluku on erityisen tärkeä sijoittajille, joten on olennaista vertailla sitä kilpailijoiden lukuihin. Kuviossa 7 on esitetty Siili Solutions-konserni oman pääoman tuotto prosenttien kehitys verrattuna muiden toimialan kilpailijoiden oman pääoman tuotto prosenttiin.

Kuvio 7. Oman pääoman tuotto prosentti vuosina 2015–2018.

Kuten voidaan huomata, Siili Solutions-konsernin oman pääoman tuotto prosenttin trendi vastaa nettotuloksen kehitystä. Vuoteen 2018 asti se oli hyvällä tasolla, ja vuonna 2018 se on alentunut heikkoon tasoon, eli arvo oli 7,8. Kilpailijoilla Gofore ja Tieto tunnusluku pysyy hyvällä tasolla edelleen, eli arvot ovat 23,8 ja 25,7 vastaavasti. Lisäksi voidaan todeta, että oman pääoman tuottoaste on melkein samalla tasolla kuin sijoitetun pääoman tuottoaste. Tämä tarkoittaa, että omistajat eivät saa korvausta suuremmalle riskilleen.

Kuviossa 8 on esitetty Siili Solutions-konsernin oman pääoman taso vuosina 2015–2018 prosenttilukumuodossa verrattuna taseen loppusummaan. Kuviossa 7 nähdään vuonna 2018 oman pääoman prosenttiluvun laskeminen verrattuna taseen loppusummaan. Tämä johtuu taseen pitkäaikaisen velan kohoamisesta melkein 16 kertaa suuremmaksi vuonna 2018 kuin vuonna 2017.

Kuvio 8. Siili Solutions-konsernin oma pääoma prosenttilukumuotoisena verrattuna taseen loppusummaan vuosina 2015–2018.

Omistajat päättävät oman pääoman tuotto prosentin tavoitetason asettamansa tuottovaatimuksen mukaan. Eniten oman pääoman tuotto prosentin tunnuslukuun vaikuttavat mahdolliset arvonkorotukset. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 68.)

4.6 Vakavaraisuus

Niskanen & Niskanen (2003, 130) mukaan yrityksen vakavaraisuus tuo esiin yrityksen kyvyn suoriutua sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Käytännössä vakavaraisuuden tunnusluvut esittävät yrityksen pääomarakennetta eli oman ja vieraan pääoman suhdetta. Vakavaraisuuden suosittuja tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus ja gearing-prosentti. Seuraavaksi analysoidaan Siili Solutionsin vakavaraisuutta omavaraisuusasteen ja gearing-prosentin avulla.

4.6.1 Omavaraisuusaste

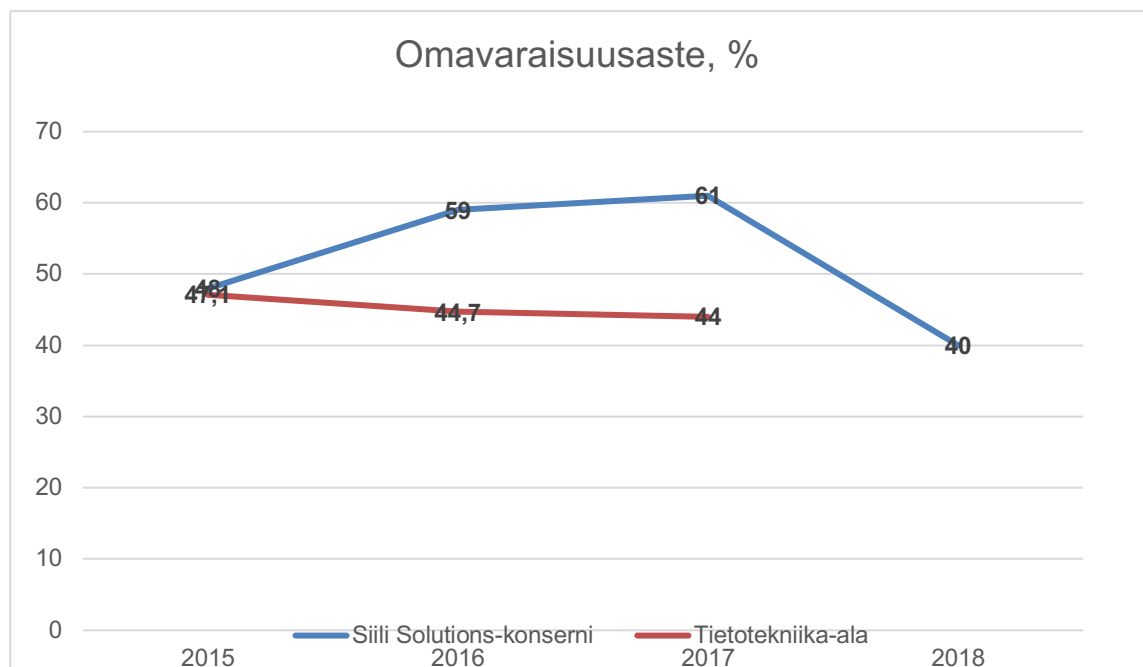
Taseen loppusummasta vähennetään saadut ennakot, jotka ovat lyhyt- ja pitkäaikaisia saatuja ennakoita ja liittyvät keskeneräiseen työhön tai projektiin. Omavaraisuusasteelle tulee seuraavat ohjeavot. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 68.):

yli 40 % hyvä

20 – 40 % tyydyttävä
 alle 20 % heikko

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100 \quad (11)$$

Kuviosta 9 nähdään, että Siili Solutionsin omavaraisuusaste vuosina 2015–2017 oli korkeampi kuin toimialan vertailuarvo ja oli 40 prosenttia. Suhteessa toimialan vertailuun omavaraisuusaste oli erittäin hyvällä tasolla vuosina 2015–2017. Tietotekniikka-alan tunnusluku vuodelta 2018 puuttuu, koska virallisia tilastoja kyseenomaiselta vuodelta ei ollut vielä julkistettu, kun tämä analyysi on kirjoitettu. Vuonna 2017 omavaraisuusaste oli 61 prosenttia eli korkeimmalla tasolla koko tarkastelujaksolla. Tämä voi johtua siitä, että Siili Solutions valmistui suuriin investointeihin ja muuhun panostukseen kasvattamalla omaa pääomaa, koska se antaa tulevaisuuden kasvumahdollisuuksia. Vahvistuksena tästä on vuonna 2018 tehty Vala Group Oy:n ostaminen. Lisäksi investointeja oli tehty liiketoiminnan ohjausjärjestelmän uudistamishankkeeseen sekä käyttöomaisuusinvestointeihin (Vuosikertomus 2018).

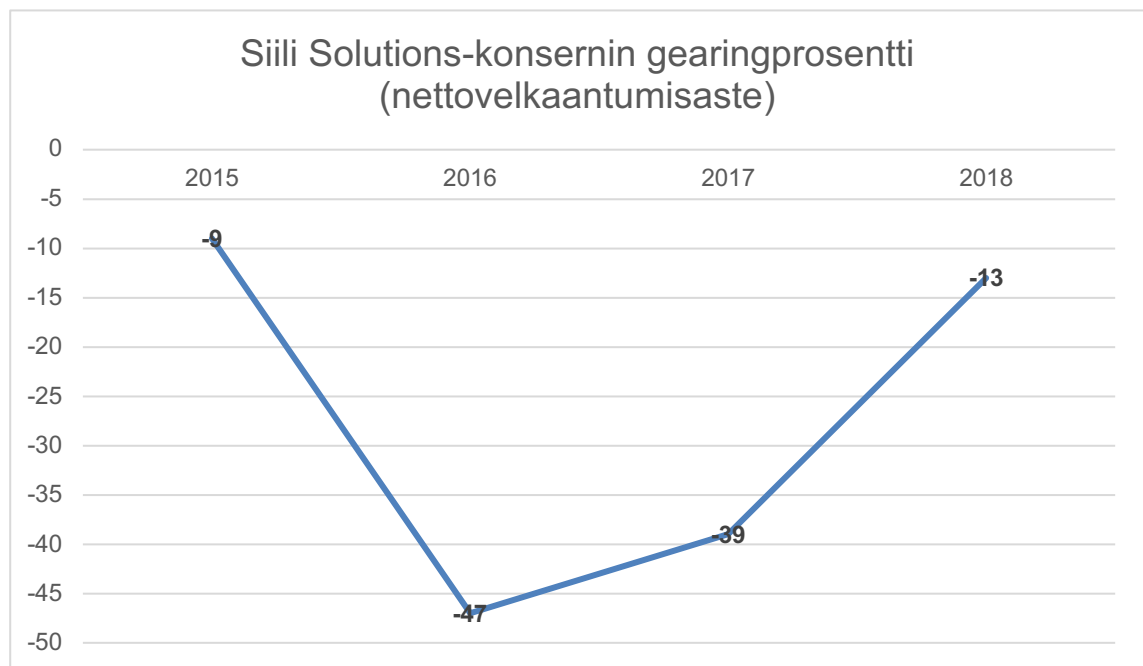
Kuvio 9. Siili Solutionsin omavaraisuusaste prosentti vuosina 2015–2018.

4.6.2 Gearing eli nettovelkaantumisaste

Tunnusluku osoittaa korollisen vieraan pääoman, josta vähennetään yrityksen likvidit rahavarat, suhteen taseen omaan pääomaan. Mitä suurempi gearing-prosentti on, sitä velkaantuneempi yritys on. (Niskanen & Niskanen mukaan 2003, 133.)

$$\text{Gearingprosentti} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{Rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma}} \times 100 \quad (12)$$

Yritystutkimusneuvottelukunnan mukaan, jos tunnusluvun arvo on alle 100 prosenttia, sitä pidetään hyvänä. Jos tunnusluvun miinusmerkki johtuu negatiivisesta omasta pääomasta, arvoa pidetään heikkona. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 71.)

Kuvio 10. Siili Solutionsin gearingprosentti (nettovelkaantumisaste) vuosina 2015–2018.

Kuviosta 10 nähdään, että vuosina 2015–2018 Siili Solutionsin nettovelkaantumisaste oli hyvällä tasolla, eli alle 100 prosenttia. Miinusmerkkisyys johtuu suurista rahavaroista (rahavarat ovat enemmän kuin korollinen vieras pääoma).

4.7 Maksuvalmius

Maksuvalmius eli likviditeetti tarkoittaa yrityksen kykyä hoitaa kaikki maksuvelvoitteensa ajallaan. Maksuvalmius esittää yrityksen rahoituksen riittävyyttä lyhyellä tähtämellä. Riittävästä likviditeettistä puhutaan, kun yritys pystyy suoriutumaan kaikista menoistaan kassareserveillään ja voi nopeasti muuttaa omaisuuden rahaksi. Merkitsevät eräänntyneet maksut, maksetut viivästyskorot ja kalliit lyhytaikaiset rahoitukset heikentävät yrityksen likviditeettiä. Ylimääräinen likviditeetti taas tarkoittaa, että yrityksellä on liian paljon kassavaroja, mikä laskee pääoman tuottoa eli pääoma ei ole tehokkaassa käytössä. Ylilikviditeetti tulee investoida kannattaviin investointikohteisiin tai jakaa omistajille osinkoina. Liiallisella likviditeetillä voidaan maksaa myös korollista vierasta pääomaa pois pääomarakenteen keventämiseksi. Yleisesti likviditeetti mitataan tunnusluvuilla kuten quick ratio ja current ratio. (Kallunki 2014, 123.)

Kallunkin (2014,124) mukaan quick ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja sitä laskettaessa likvideiksi varoiksi otetaan vain yrityksen rahoitusomaisuus. Nopeasti rahaksi muutettavaa omaisuutta, kuten vaihto-omaisuutta, ei huomioida. Vaihto-omaisuus huomioidaan laskettaessa current ratio -tunnuslukua. Mutta current ratiota ei lasketa Siili Solutionsin analyysin yhteydessä, koska sen toiminnassa puuttuu vaihto-omaisuus yrityksen toiminnan tyypistä johtuen.

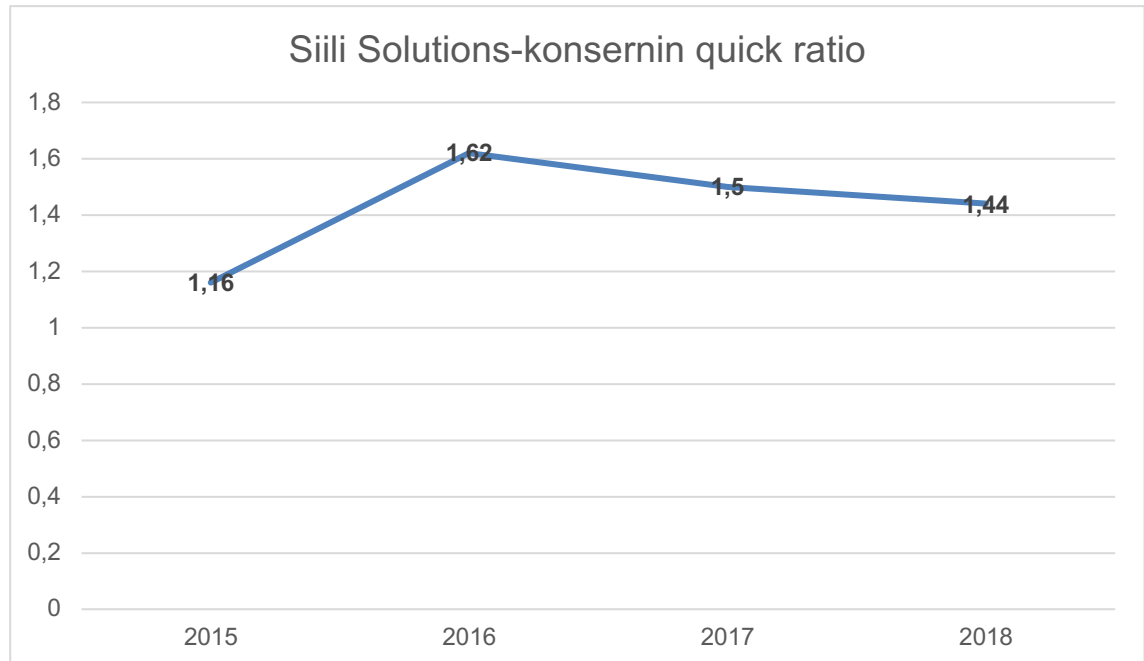
$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{Osatuloutusten saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Lyhytaikaiset saadut ennakot}} \quad (13)$$

Quick ration kaavassa osoittajana on rahoitusomaisuus ja nimittäjänä lyhytaikainen vieras pääoma eli lyhytaikaiset velat. Yritystutkimuksen ry:n mukaan ohjearvot ovat seuraavat. (Kallunki 2014, 124.):

yli 1 hyvä
0,5 – 1 tyydyttävä
Alle 0,5 heikko

Kuviossa 11 on esitetty Siili Solutions-konsernin quick ratio. Ohjearvojen mukaan Siili Solutions-konsernin quick ratio oli hyvällä tasolla koko tarkasteluajanjaksolla eli yli 1. Maksuvalmius oli korkeampi vuonna 2016, koska rahoitusomaisuus oli suurempi verrat-

tuna muihin vuosiin. Voidaan todeta, että Siili Solutionsilla ei tapahtunut maksuvalmiuden huomattavaa heikentymistä koko tarkastelujaksolla ja maksuvalmius on tehokkaassa hallinnassa, sillä quick ratio ei ole suhteettoman korkea.

Kuvio 11. Siili Solutionsin quick ratio vuosina 2015–2018.

4.8 Taloudellinen kehitys vuoden 2019 ensimmäisellä puoliskolla

Seuraavaksi tarkastellaan Siili Solutionsin taloudellista kehitystä vuoden 2019 ensimmäisellä puoliskolla sen puolivuositarkastuksen mukaan, jotta voidaan hyödyntää tätä tietoa tutkimustulosten yhteenvedossa.

Yhtiö ennustaa vuoden 2019 liikevaihdon olevan 75–85 miljoonaa ja käyttökateen 6,5–8,5 miljoonaa euroa. (Siili Solutionsin Puolivuositarkastus 1.1.–30.6.2019, 1.)

Tammikuun–kesäkuun 2019 (1.1.–30.6.2019) saadun luvuin perusteella liikevaihto kasvoi 19,1 prosenttia samaan periodiin viime vuonna 2018 lukuun verrattuna. Tämä johtui suurelta osin työntekijäkohtaisen keskimääräisen laskutuksen kasvusta ja jatkuvasta henkilöstön kasvusta. (Siili Solutionsin Puolivuositarkastus 1.1.–30.6.2019, 2.)

Käyttökate parani 54,6 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Käyttökateprosentti liikevaihdosta parani ja nousi 8,7 prosenttiin verrattuna vuoteen 2018, jolloin se oli 6,7 prosenttia. Liikevoitto kasvoi 9 prosenttia verrattuna vuoden 2018

vastaavaan jaksoon. Nettotulos laski 1 prosentin verrattuna vuoden 2018 vastaavaan jaksoon. Tulokseen vaikuttivat kasvaneet korkokulut elokuussa 2018 nostetusta 7,2 miljoonan euron lainasta. (Siili Solutionsin Puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2019, 3.)

Yhtiön liiketoimintaan, liikevaihtoon ja kannattavuuteen vaikuttaa muutamia erilaisia epävarmuustekijöitä. Lyhyellä aikavälillä yhtiön riskit ja epävarmuustekijät suhtautuvat pääosin yleiseen talouskehitykseen ja sen tuomaan vaikutukseen asiakkaiden toiminnassa. Tähän liittyen lähiaikoina ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia, vaan digitalisaatio jatkuu ja markkina kasvaa nopeasti edelleen. (Siili Solutionsin Puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2019, 4.)

5 Tutkimustulokset ja johtopäätökset

5.1 Yhteenveto

Tutkimusongelmana oli arvioida Siilin Solutionsin taloudellista tilannetta vuosina 2015–2018. Asiaa tutkittiin tutkimuskysymyksillä, joihin annettiin vastauksia ja niiden perusteella selvitettiin Siili Solutionsin kasvua, kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta vuosina 2015–2018. Tässä luvussa kootaan kohdeyrityksestä saatuja tuloksia ja verrataan toimialan ohjearvoihin ja tärkeimpien kilpailijoiden tunnuslukuarvoihin. Tässä luvussa esitetään yhteenveto tutkimustuloksista ja pohditaan Siili Solutionsin tulevaisuudennäkymiä.

5.2 Tulevaisuudennäkymät

Viimeisimpien syyskauden 2019 teknologiateollisuuden tilastojen mukaan tietotekniikka-alan yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi 7 prosenttia vuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017. Vuonna 2018 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 13,9 miljardia euroa. Teknologiateollisuus ennustaa tilauskehityksen perusteella liikevaihdon suurempaa kasvua kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Tietotekniikka-alan henkilöstömäärää näytti myös lisääntyvän 4,5 prosenttia viime vuonna keskimäärin. (Teknologiateollisuus. 2019.)

Siili Solutions aikoo jatkaa liiketoimintaansa kansainvälisessä autoteollisuudessa ja strategian mukaan muodostaa siitä itsenäisen liiketoiminta-alueen. Yrityksen ulkomailta tuleva liikevaihto, josta suurin osa autoteollisuuden asiakkailta, oli 9,3 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja sen kasvu oli 40 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Yksi yrityksen

taloudellisista tavoitteista on kaksinkertaistaa kasvu kansainvälisessä liiketoiminnassa paikalliseen liiketoiminnan kasvuun verrattuna. (Siili Solutions Oyj selvittää mahdollisuutta yhtiöittää autoteollisuutta palveleva liiketoiminta. 2019.)

Vuonna 2019 Siili Solutions teki siemenvaiheen pääomasijoituksen uuteen startupiin, RoboCorp Technologies Inc.:iin, joka kehittää ohjelmistorobotiikan pilvipalveluita San Franciscossa Yhdysvalloissa ja Helsingissä. Ohjelmistorobotiikan avulla poistetaan rutinitehtäviä toimistotyössä. RoboCorpilla on oma avoimen lähdekoodin teknologiaan perustuva pilvialusta ja se mahdollistaa lisenssivapaan ohjelmistorobotiikan kehittämisen. Tässä yhteistyössä voidaan kehittää uusia liiketoimintaideoita. (Siili antoi raharuiskeen ohjelmistorobotiikan startupille. 2019.)

Kotimaan tilauskanta on myös kasvussa. Siili Solutions yhteistyössä Productivity Leapin kanssa sai suuren tilauksen Espoon kaupungilta julkiseen pilveen rakennettavan järjestelmän kehittämiseen ja sen jatkoylläpitoon. Lisäksi Siili Solutions toteuttaa asiantuntijapalveluita. Ennakolta hankinnan arvo on noin viisi miljoonaa euroa ja sopimus kestää neljä vuotta. (Espoo hankki 5 miljoonan analytiikkaratkaisun. 2019.)

Voidaan todeta, että vaikean vuoden 2018 jälkeen Siili Solutions palaa kohti normaalia kannattavuutta viimeisen puolentoista vuoden aikana tehtyjen sisäisten muutoksien ja uudistuksien ansiosta. Konsernin keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet sisältävät yli 10 prosenttia orgaanista kasvua ja käyttökatetta, ja kaksinkertaista ulkomaan liiketoiminnan kasvua kotimaan liiketoiminnan kasvuun verrattuna.

Siili Solutionsin strategia on jo usean vuoden ajan ollut siirtyä osaajavetoisesta kilpailusta vaiheeseen, jossa tavoitellaan strategisempaa roolia asiakkaissa. Vuodelle 2019 ennustetaan liikevaihdon kasvua 16 prosenttia (Rautanen 2019.)

5.3 Siili Solutionsin taloustilanteen arviointi vuosina 2015–2018

Yrityksen liikevaihdon kasvu on nopeampaa kuin tietotekniikan alalla keskimäärin. Tietotekniikan alan liikevaihdon kasvu oli vain 10 prosenttia vertailuperiodilla 1-6,2019 / 1-6,2018 Siili Solutionsin 19,1 prosenttiin verrattuna. (Tuotanto & liikevaihto, Teknologia-teollisuus 2019, 13). Siili Solutions kuuluu ryhmään 62010 Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus ja TEM-tilastopalvelun Fiinveran tilinpäätöstilastojen mukaan mediaani liikevaihdon muutosprosentti vuonna 2018 oli 13,1 prosenttia, vuonna 2017 7,2 prosenttia ja

vuonna 2016 4,6 prosenttia. Siili Solutionsin liikevaihdon muutos on huomattavasti korkeampi kuin alan mediaani näinä vuosina. Vuodet 2014 ja 2015 olivat yritykselle huomattavan kasvun vuosia, muutamien yritysostojen ja niiden onnistuneiden integroimisten takia. Tarkastelujakson aikana liikevaihto kasvoi yrityksen ennusteiden ja strategian mukaisesti.

Siili Solutionsin kannattavuus oli hyvällä tasolla vuosina 2015–2017. Yhtiön käyttökatteen indikaattorit olivat normien rajoissa, mutta vähän matalampia toimialaan verrattuna. Mutta ennakoitava kannattavuuden heikkeneminen tapahtui vuonna 2018. Merkittävä käyttökatteen laskeminen nähdään vuonna 2018 suurten kehityskulujen lisääntymisen ja matalan laskutusasteen vuoksi.

Liikevoittoprosentti vuosina 2015, 2016, 2017 oli tyydyttävällä tasolla vuoteen 2018 saakka, jolloin se putosi heikolle tasolle. Olen vertaillut Siili Solutionsin liikevoittoprosenttia liikevaihdosta tärkeimpiin kilpailijoihin. Siili Solutionsin liikevoittoprosentti oli heikempi kuin Gofore Oyj:lla koko tarkastelujaksolla ja melkein samalla tasolla kuin Solita Oy:lla vuoteen 2018 saakka, kun Siili Solutionsin kannattavuus putosi jyrkästi. Voidaan korostaa tässä yhteydessä, että Siili Solutionsin kasvu ei ollut orgaanista kuten Goforella. Siili Solutionsin nettotulosprosentti kasvoi hitaasti vuoteen 2017 asti. Vuonna 2018 se putosi melkein 3 kertaa pienempään arvoon, ja matalimpaan arvoon koko toimialaan verrattuna suurten nettorahoituskulujen kasvun ja mahdollisten muiden syiden takia.

Sijoitetun pääoman tuotto oli vuosina 2015–2017 hyvällä tasolla, mutta seurasi samaa laskevaa trendiä kuten kaikki muut kannattavuuden mittarit. Vuonna 2018 se romahti huomattavasti ja oli välttävällä tasolla vuoden 2018 lopussa. Vuonna 2018 sijoitetun pääoman tuotto oli alhaisemmalla tasolla kuin toimialan kilpailijoilla Gofore Oyj, Tieto Oyj ja Digia Oyj. Siili Solutionsin liikevaihto on kasvanut hitaammin kuin sijoitetun pääoman määrä ja liiketuloksen laskeminen vaikutti myös negatiivisesti tunnusluvun asteeseen. Siili Solutions-konsernin oman pääoman tuottoprosentti oli vuosina 2015–2017 hyvällä tasolla. Se seurasi nettotuloksen laskevaa trendiä ja vuonna 2018 se on alentunut heikolle tasolle.

Yhtiön vakavaraisuus oli hyvällä tasolla vuosina 2015–2018. Suhteessa toimialan vertailuarvoon Siili Solutionsin omavaraisuusaste oli korkeampi ja erittäin hyvällä tasolla vuosina 2015–2017. Nettovelkaantumisaste pysyi myös hyvällä mallilla.

Maksuvalmius on hyvässä kunnossa ja quick ratio on hyvällä tasolla vuodesta 2015 eteenpäin, yli yhden. Tarkastelujakson kaikki vuodet vaikuttavat hyvältä ja yritys pystyy pitämään maksuvalmiutensa kunnossa edelleen.

5.4 Tutkimuksen arviointi

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuutta on mahdotonta arvioida ja mitata samalla tavalla kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Tutkija itse arvioi työn luotettavuutta. Tässä tapauksessa tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan yleisillä luotettavuusmittareilla kuten reliabiliteetti ja valideetti. Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten pysyvyyttä, eli jos tutkimus suoritetaan uudestaan, saadaan samat tutkimustulokset. Olen laskenut kaikki tunnusluvut itse Excelissä. Vertaisin niitä virallisiin lukuihin, jotka analytiikko on laskenut yrityksen vuosikertomuksessa ja kaikki luvut täsmäsivät. Realiteetti koskee tutkimuksen toteutusta. Valideetti tarkoittaa oikeuden asioiden mittausta, eli se ottaa kantaa tutkimuksen suunnitteluun ja aineiston analyysiin oikeellisuuteen. (Kananen 2014, 146–147.) Tämän tutkimuksen oikeellisuutta varmennettiin tutkimuskysymyksillä, joille saatiin vastauksia empiirisessä osassa.

Teoreettisessa viitekehyksessä selvitin käsitteitä perustuen kirjallisuuteen IFRS-tilinpäätöksestä ja tilinpäätösanalyysistä. Näitä koskevaa kirjallisuutta on ollut laajalti edustettuna. Siili Solutions Oyj on Helsingin pörssissä noteerattu pörssiyhtiö ja tilinpäätökset on esitetty yrityksen virallisella nettisivulla. Tunnusluvut laskettiin erikseen verkkosivuilla virallisesti ilmoitetuista tunnusluvuista. Tunnuslukujen analyysissä ja ennusteita varten oli käytetty lähteinä Teknologiateollisuuden nettisivuilla toimialasta löytyvää informaatiota. Tulevaisuusnäkyviä varten olen käynyt läpi alan verkkoartikkeleita.

Empiirisessä osassa teoreettisia käsitteitä integroitu analyysiin peräkkäin lomitettuna. Tuloksia selitetty yksinkertaisesti ja täsmälleen vaihe vaiheelta. Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Siili Solutions Oyj:n taloudellista tilannetta ja pääsen kehittämään omaa osaamistani IFRS-tilinpäätöksen analysoinnissa. Tavoitteena on selvittää kohdeyrityksen taloudellinen tilanne ja taloudellinen kehitys tunnuslukuja analysoimalla vuosien 2015–2018 aikana. Opinnäytetyön valmistelussa tutustuin IFRS-tilinpäätöksen sisältöön, olen laskenut tunnuslukuja, ja lopulta päätelty syitä yrityksen taloudellisen tilanteen muutokseen.

Jatkotutkimuksena voidaan tutkia, miten Siili Solutionsin liiketoimintamalli IT-palvelumarkkinassa onnistuu vuonna 2019 alkaen ja miten toimintaympäristö muuttuu taloudesta riippuen markkinatrendien seuraamisella. Yrityksen liiketoimintaideana on rakentaa digitaalista palveluja yhdistämällä strategiasta näkemystä, suunnittelua, informaatiohallintaa sekä teknologiaosaamista.

Lähteet

Espoo hankki 5 miljoonan analytiikkaratkaisun. 2019. Päivitetty 30.9.2019. <https://www.tivi.fi/uutiset/tv/ae826762-5cc1-4793-bb8c-2e9f0314f15f?ref=ampparit:ae73>. Luettu 4.10.2019.

Haaramo, Virpi & Palmuaro, Sirkku & Peill, Elina 2018. Pörssiyrityksen tilinpäätös. Alma Talent, Helsinki.

Honkamäki, Tuomas & Reponen, Marko & Mäkelä, Lotta & Pohjonen, Sari 2016. Konsernitilinpäätöksen laadinta. 4., uudistettu painos. Talentum Pro, Helsinki.

IFRS käytännön käsikirja 2013. KPMG. Edita, Helsinki.

IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet. Yritystutkimusneuvottelukunta ry. <http://yritystutkimusry.fi/wp-content/uploads/2014/02/julkaisuIFRS08062006.pdf>. Luettu 2.8.2019.

Ikäheimo, Seppo & Malmi, Teemu & Walden, Risto 2016. Yrityksen laskentatoimi. 6., uudistettu painos. Talentum Pro, Helsinki.

Inderes 2018. <https://www.inderes.fi/fi/uutiset/it-palveluyhtioiden-kasvu-kiihtyi-ja-kannattavuus-laski-hieman-viime-vuonna>. Luettu 9.9.2019.

Kallunki, Juha-Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Talentum, Helsinki.

Kallunki, Juha-Pekka & Lantto, Anna-Maija & Sahlström, Petri 2008. Tilinpäätösanalyysi IFRS-maailmassa. Talentum, Helsinki.

Kananen, Jorma 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 143, Jyväskylä.

Kananen, Jorma 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 176, Jyväskylä.

Leppiniemi, Jarmo & Kisanlahti, Timo 2018. Tilinpäätäjän käsikirja. 4., uudistettu painos. Alma Talent, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. 4., uudistettu painos. WSOYpro, Helsinki.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2003. Tilinpäätösanalyysi. Edita, Helsinki.

Puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2019. Siili Solutions Oyj. <https://www.siili.com/hubfs/Siili%20Solutions%20Oyj%20puolivuosisikatsaus%201.1.-30.6.2019.pdf>. Luettu 30.9.2019.

Rautanen, Mikael 2019. Siili laaja raportti – seuraavaa versiota rakentamassa. Päivitetty 2.5.2019. <https://www.inderes.fi/fi/uutiset/siili-laaja-raportti-seuraavaa-versiota-rakentamassa>. Luettu 7.10.2019.

Salmi, Ilari 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? 8. painos. Edita, Helsinki.

Siili antoi raharuiskeen ohjelmistorobotiikan startupille. 2019. Päivitetty 17.1.2019. <https://www.tivi.fi/uutiset/siili-antoi-raharuiskeen-ohjelmistorobotiikan-startupille/ca9f286f-5436-3656-a390-45df955155f3>. Luettu 4.10.2019.

Siili Solutions Oyj selvittää mahdollisuutta yhtiöittää autoteollisuutta palveleva liiketoiminta. 2019. Päivitetty 13.6.2019. <https://www.globenewswire.com/news-release/2019/06/13/1868494/0/fi/Siili-Solutions-Oyj-selvittaa-mahdollisuutta-yhtiotta-autoteollisuutta-palveleva-liiketoiminta.html>. Luettu 4.10.2019.

Talousnäkymät, Teknologiateollisuus 2019. https://teknologiateollisuus.fi/sites/default/files/file_attachments/t_talousnakymat_3-2019_digi_02_0.pdf. Luettu 1.10.2019.

Tamminen, Maija 2017. Enfoon siirtyvä Seppo Kuula: "Siili pärjää omillaan ja sen voi päästää menemään". Päivitetty 26.11.2017. <https://www.talouselama.fi/uutiset/enfoon-siirtyva-seppo-kuula-siili-parjaa-omillaan-ja-sen-voi-paastaa-menemaan/4dcf01af-069a-30ed-85ed-f376c4b79a82>. Luettu 21.05.2019.

Tuotanto & liikevaihto, Teknologiateollisuus 2019. https://teknologiateollisuus.fi/sites/default/files/file_attachments/teollisuustuotanto_ja_liikevaihto_3.pdf. Luettu 20.9.2019.

Visma 2019. Vuosikertomus – Mikä on vuosikertomus? <https://www.visma.fi/epaseli/kirjanpidon-sanakirja/v/vuosikertomus/>. Luettu 8.8.2019.

Vuosikertomus 2015. Siili Solutions Oyj. https://campaign.siili.com/hubfs/Siili%20Solutions%20Oyj%20Vuosikertomus%202015_netti.pdf. Luettu 19.8.2019.

Vuosikertomus 2016. Siili Solutions Oyj. <https://campaign.siili.com/hubfs/Siili%20Solutions%20Oyj%202016%20Vuosikertomus%20aukeamina.pdf>. Luettu 19.8.2019.

Vuosikertomus 2017. Siili Solutions Oyj. <https://campaign.siili.com/hubfs/Siili%20Solutions%20Oyj%202017%20Vuosikertomus%20aukeamina.pdf>. Luettu 19.8.2019.

Vuosikertomus 2018. Siili Solutions Oyj. <https://campaign.siili.com/hubfs/Siili%20Solutions%20Oyj%202018%20Vuosikertomus.pdf>. Luettu 19.8.2019.

Vuosikirja 2018. Tilastot 2017. https://teknologiateollisuus.fi/sites/default/files/file_attachments/vuosikirja_2018.pdf. Luettu 27.8.2019.

Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017. Yritystutkimusneuvottelukunta. Gaudeamus, Helsinki.

Siili Solutions-konsernin oikaisut tuloslaskelmat vuosilta 2015–2018

Tunnuslukulaskennan tuloslaskelmat				
1000 euroa	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto	70380	57810	48415	41895
Liiketoiminnan muut tuotot	265	159	48	17
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-43561	-35149	-30384	-27329
Materiaalit ja palvelut	-12905	-10097	-7846	-6141
Liiketoiminnan muut kulut	-10067	-6953	-5464	-4425
Käyttökate	4112	5770	4769	4017
Poistot ja arvonalentumiset	-1646	-761	-625	-515
Liiketulos (liikevoitto)	2466	5009	4144	3502
Rahoitustuotot	0	33	15	33
Rahoituskulut	-153	-51	-141	-376
Välittömät verot	-882	-1089	-892	-755
Nettotulos	1431	3902	3126	2404
Laskennallisten verojen muutos	147	66	53	53

Siili Solutions-konsernin taseet vuosilta 2015–2018

1000 euroa				
VARAT	2018	2017	2016	2015
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1145	1222	927	573
Liikearvo	18815	11593	8646	8646
Muut aineettomat hyödykkeet	5625	1890	1629	1947
Muut sijoitukset	2			
Saamiset	417	763	874	0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	26 005	15 468	12 076	11 165
Lyhytaikaiset varat				
Myyntisaamiset	10949	7921	7324	6 229
Muut saamiset	1538	1518	1475	1512
Tilikauden verosaamiset	227	0	3	0
Rahavarat	10049	8954	9718	4911
Lyhytaikaiset varat yhteensä	22 763	18 393	18 520	12 652
VARAT YHTEENSÄ	48 768	33 861	30 596	23 817
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Osakepääoma	100	100	100	100
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	12874	12874	12034	7098
Muuntoerot	-7	15	-11	-6
Kertyneet voittovarot	6680	7759	5883	4151
Oma pääoma yhteensä	19 647	20 747	18 006	11 343
Pitkäaikaiset velat				
Rahoitusvelat (korollinen)	6159	388	776	1163
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	6010			
Laskennalliset verovelat	1135	423	359	413
Pitkäaikaiset velat yhteensä	13 304	811	1 135	1 576
Lyhytaikaiset velat				
Korollinen lyhyt VPO (rahoitusvelat)	1417	420	390	2688
Ostovelat ja muut velat	14306	11529	10599	7940
Tilikauden verovelat	89	302	427	240
Varaukset	5	4	39	30
Lyhytaikaiset velat yhteensä	15 817	12 255	11 455	10 898
Velat yhteensä	29121	13066	12591	12474
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	48 768	33 813	30 596	23 817